VERDADE NA CARIDADE

D. Pedro Fedalto, empossado Arcebispo de Curitiba, dia 28 p.p. apontou os campos de atividade pastoral, visando a promoção da família arquidiocesana. Como bispo auxiliar do saudoso D. Manuel, Sua Excia. pôs-se ao trabalho de fazer observações dos mais variados setores de trabalho humano. O brasão do arcebispo traz a inscrição "VERDADE NA CARIDADE". Os problemas encontrados por Sua Excelência em visitas pastorais são cruciantes, porém, verdadeiros. As soluções serão acertadas, quando guiadas pela caridade.

Vejamos as constatações de Sua Excelência, base para uma pastoral de um bispo que não teme a verdade e que não se furta à caridade.

Somos cristãos. Confessamos que somos todos irmãos. Sejamos coerentes em nossas afirmações.

Verificamos, com angústia na alma, que o homem não é ainda o sujeito de nossas preocupações cristãs pastorais. Em muitos lugares, as coisas ainda têm preferências. Não somos contra a construção de coisas materiais. Louvamos todo o esfôrço empreendido, todo o suor cirrado na face para a aquisição de terrenos, levantamento de templos, campanários, escolas. Mas não podemos esquecer que o objetivo de nossa Pastoral é "a pessoa humana que deve ser salva".

PREOCUPAÇÃO

Encontramos homens marginalizados, analfabetos, sem emprêgo, sem recursos financeiros, doentes, sem religião, sem fé e moral, sem sentimentos humanos para com a família, a sociedade.

É confrangedor êste quadro humano presenciado em visitas pastorais, num século de progresso, ciência, técnica, em que o homem conquista a Lua.

Dêste ambiente de promiscuidade, de falta de sensibilidade humana, nascem tensões com reflexos sérios no seio da sociedade e da família. É o contraste chocante: uns tendo tudo e com abundância, vivendo na ostentação e na orgia, e outros vegetando na miséria e no sofrimento.

O problema é bem mais complexo do que pensamos. Não podemos, contudo, cruzar os braços e calar.

A Igreja, tantas e tantas vêzes, ergueu sua voz corajosa para denunciar as injustiças e proclamar a necessidade de uma justiça social entre os homens.

É nosso propósito continuar apoiando tôdas as iniciativas, quer na Igreja, quer do Estado ou de particulares, que visam promover o homem, valorizá-lo e reintegrá-lo na sociedade.

CONSCIENTIZAÇÃO

A Igreja na Arquidiocese não poupará esforços para que se conjuguem os esforços de todos para uma solução comum.

O primeiro trabalho é o de educação, orientação e formação. Por isso está dentro de nossos planos manter um diálogo aberto, franco, com as autoridades, com professôres e técnicos, com empresários, industriais e comerciários, com diretores de televisão, rádios e jornais para que hajam com conscientização dos problemas e se busquem com sinceridade e objetividade soluções concretas.

A classe estudantil, operária e rural merecerá tôda a atenção e o desvêlo do Arcebispo.

No govêrno da Arquidiocese, lançaremos mãos de todos os meios para estar a serviço do povo. A Igreja procurará entrar nas escolas, nas fábricas, nos hospitais, nos asilos e orfanatos, nos cárceres, para levar a mensagem evangélica porque é um dever e um direito divino que recebeu do próprio Cristo: "Ide, ensinai a todos os povos". Aceitará tôda a colaboração dos meios de comunicação social para difundir a verdade e o bem.

Por sua vez, a Arquidiocese fará todo o esfôrço para conservar e ampliar os meios de divulgação da Fé, como a Voz do Paraná, e as Rádios Católicas, Santa Felicidade, Cambiju, Legendária e Ipiranga.

As obras sociais e promocionais contarão com o apoio e bênçãos do Arcebispo para que continuem formando, amparando órfãos, velhos, pobres. Entre estas obras destacam-se o Asilo São Luiz, o Albergue Noturno São João Batista, o Pequeno Cotolengo do Paraná, o Patronato Santo Antônio, o Educandário da Imaculada, a Saza Later, os Vicentinos, as Senhoras de Caridade, Cáritas, etc.

Enfim, o vosso Arcebispo estará convosco em tôdas as obras para abençoá-las e prestigiá-las.

Os hospitais com seus médicos, irmãs, enfermeiros, doentes terão uma predileção especial do Arcebispo, porque onde sofre um ser humano é Cristo que padece.

LEIGOS

Os leigos são apóstolos, não porque há deficiência de sacerdotes. O fundamento de seu apostolado reside no batismo. Duas são as frentes do apostolado dos leigos: uma dentro da Igreja e outra fora da Igreja. É missão específica dos leigos a construção da ordem temporal, pois a êles compete assumir a renovação da mesma.

Um dos apostolados dos Leigos é a reintegração e santificação da família. Os esposos cristãos têm o dever sagrado de defender a santidade e indissolubilidade do matrimônio, a dignidade e autonomia legítima da família, o direito e o dever da educação dos filhos.

Os pais são os primeiros educadores. A Família é a primeira escola de virtudes.

Outro apostolado de capital importância é o dos jovens. Os jovens necessitam de orientação segura, experiente, amiga dos adultos. Os adultos, por sua vez, estabelecem com os jovens um diálogo sincero, amigo, que supere as dificuldades e comunique os valores, próprios de cada um. Os adultos: pais, mestres, patrões, políticos, sejam modêlos para os jovens a fim de que aceitem seus ensinamentos e experiências.

A educação é outro campo do apostolado dos leigos. Os pais são os primeiros responsáveis pela educação dos filhos de tal modo que onde falha a ação dêles, dificilmente pode ser suprida. Mas nem por isso é tirada a responsabilidade dos professôres que tem uma vocação nobilíssima na educação. No campo educacional, temos presentes as escolas paroquiais, os ginásios e colégios católicos e a Universidade Católica do Paraná, assim como todos os estabelecimentos de ensino municipais, estaduais e federais, centros em que o professor católico deve atuar, como apóstolo para ser o bom fermento.

Os leigos devem também atuar nos meios de comunicação social, junto aos estudantes e operários, empresários e patrões, nos meios rurais, nos sindicatos etc.

Orações pela Paz

No domingo, dia 14 de fevereiro, antes de rezar o Angelus com os peregrinos reunidos na Praça de S. Pedro, Paulo VI pronunciou as seguintes palavras:

Os Bispos da Polônia publicaram uma carta pastoral, depois dos trágicos acontecimentos que se verificaram em Dezembro do ano passado nas costas do Mar Báltico, com a qual designam a data de hoje como dia de orações pela prosperidade e pela paz no seu País, convidando tôda a nação a invocar o auxílio divino para o mesmo fim e a recorrer à intercessão de Nossa Senhora, tão venerada pelos poloneses especialmente no santuário de Czestochowa.

"Nos dolorosos acontecimentos de Dezembro... — escrevem os Bispos polonêses — as ruas das cidades foram molhadas com sangue e todo o povo ficou profundamente abalado. Para readquirir a tranquilidade interior queremos servir-nos da arma que não fere ninguém, mas consola... o óleo da paz divina... Chegou o momento, depois de inúteis tentativas, de experimentar mais uma vez introduzir em tôda a parte o espírito do Evangelho, plenamente convictos da sua perene vitalidade...".

Também nós podemos associar-nos hoje à oração da Igreja polonesa e do seu povo católico, fiel, paciente e religioso. Mais ainda, podemos fazer extensivas as intenções desta oração à paz interna de tôdas as Nações, especialmente daquelas que são atormentadas pela guerra civil, ou pela negação dos direitos fundamentais do homem (entre os quais se conta o da liberdade religiosa), ou melhor, pela repressão injusta e cruel, pela propaganda ideológica e organizada, pelo ódio e pela luta de cidadãos contra cidadãos, pelo recurso premeditado à violência, pela utopia da contestação radical e anti-social e pela apologia da revolução, como se fosse um fim a si própria ou o único caminho cego para uma ordem nova.

A paz interna dos povos compromete-se de muitas maneiras: onde não há solidariedade, fraternidade, convergência de ideais e de interêsses e sentido comunitário, não pode existir verdadeira ordem, nem liberdade comum, nem paz duradoura. É necessário o amor social, não o ódio. E, para obter este amor entre o povo é preciso procurá-lo na fonte verdadeira e transcendente, que é Cristo, ou, pelo menos, referir-se a ela. Todos temos necessidade de o fazer.

Rezemos hoje pela paz civil e pela paz interna dos povos sem esquecermos a paz internacional e do mundo inteiro.

PAPA ABRE CAMPANHA DA FRATERNIDADE

O Papa Paulo VI exortou todos os brasileiros à reconciliação "com os pobres, com os que choram, com os doentes, com os sem teto e sem pão e com os que, abatidos, se encontram à beira do caminho, à margem da civilização, do progresso e da sociedade".

Paulo VI falou em português para todo o Brasil, através de uma cadeia de rádio e televisão, no lançamento da Campanha da Fraternidade. O presidente da Conferência Nacional dos Bispos do Brasil (CNBB), Dom Aloísio Lorscheider, pediu aos católicos que ouçam o chamado do Papa para fazer da Campanha da Fraternidade "um largo passo à frente".

EXORTAÇÃO

Eis, na íntegra, o pronunciamento do Chefe da Igreja Católica:

"Amados filhos do Brasil:

Com alegria vos falamos, através desta cadeia televisiva, que atesta o vosso progresso tecnológico, depois que o último censo nacional confirmou serdes, em número, um dos maiores países do mundo.

Nesta hora, porém, a Campanha da Fraternidade, que parte para mais uma arrancada, entende interpelar cada brasileiro, herdeiro da longa e gloriosa tradição cristã.

Ser cristão, como sabeis, é preocupar-se de fato pelo bem do próximo, por amor de Deus: é aceitar e viver a realidade de ser cada homem nosso irmão, porque o mesmo "Deus cuida paternalmente de todos e quis que todos constituíssemos uma só família e nos tratássemos sempre com espírito fraternal".

Mais: Deus fêz-nos, por natureza, de tal modo solidários, que nenhum homem pode ser uma ilha de confôrto e bem-estar, cercada de dor e pauperismo.

Portanto, só uma vida plenamente humana, para todos, baseada na verdade, na justiça e na paz, iluminadas pelo amor que Cristo nos ensinou, consolidará a prosperidade comum, em que todos os cidadãos têm a sua quota-parte, como direito e como dever.

Assim, temos de "revestir sempre sentimentos de misericórdia, de benignidade e de humildade" e participar cristãmente, tanto nas amarguras como nas esperanças dos homens-irmãos; e, em seu favor, fazer tudo ao nosso alcance, "por palavras e por obras, em nome do Senhor Jesus, dando por Êle graças a Deus Pai", num clima sereno de comunhão de família laboriosa.

A Igreja "não deixa de esperar num mundo mais fraterno". Para isso, ouvindo a sua voz, temos de percorrer, entre outros, o caminho da reconciliação: reconciliar-nos com Deus, pela fé, e com todos aquêles com que o Cristo das bem-aventuranças quis identificar-se, pelo amor. E isto, confortados sempre pela esperança no Cristo da Reconciliação final de tôdas as coisas em Si, que nos dirá: "O que fizestes a um dêstes meus irmãos, mais pequenino, a Mim o fizestes".

Reconciliemo-nos, pois, para promovê-los, com os pobres, com os que choram, com os doentes, com os sem teto e sem pão e com os que, abatidos, se encontram "à beira do caminho", a margem da civilização, do progresso e da sociedade.

Em particular, reconciliemo-nos com os que não sabem ler nem escrever e não possuem a consciência da própria dignidade de homens e de filhos de Deus. Nada aproveita deter-se a perguntar de quem é a culpa: se dêles mesmos, se das condições adversas em que transcorre a sua vida. Êles são aos milhões, ao nosso lado.

Sejamos generosos, pela única maneira eficaz de os ajudar: alfabetizando-os, conscientizando-os, com espírito evangélico.

Cada um, isolado, poderá fazer pouco; mas, todos unidos, confiantes em Deus e movidos pelo amor cristão, empenhados nesta causa grandiosa, faremos muito.

Eis o chamamento que vos faz a Igreja, por Nós, quando da Campanha da Fraternidade.

Atendei, atendei a êste chamado!

Que a isso vos anime a graça do Senhor, que imploramos, com a Nossa Bênção Apostólica:

Em nome do Pai, e do Filho, e do Espírito Santo, amém".

SNRA. ALBINA VINK

Tragedia na stadionie w Bahia

Dnia 4 marca odbyła się inauguracja wielkiego stadionu sportowego w stolicy stanu Bahia — S. Salvador, obliczonego na 120 tys. widzów. Z tej okazji miały być rozegrane 2 mecze piłkarskie: jeden między mistrzem tamtejszym Bahia FC a Flamengo oraz drugi mecz: między wicemistrzem Bahii — "Victoria" a gauszowską drużyną Grêmio. Na inaugurację tę władze stanowe zaprosiły Prezydenta Medici, który nie ukrywa swej sympatii dla Grêmia gauszowskiego.

Pierwszy mecz i połowa drugiego odbyły się w normalnych warunkach. Drużynom miejscowym kibicowały 140-tysiączne tłumy publiczności. Jednakowoż w 65 min. drugiego meczu (po przerwie) z niewiadomych dotąd przyczyn wybuchła panika wśród widzów. Istnieje kilka niesprawdzonych jeszcze wersji, co było powodem tej paniki, która objęła tłumy publiczności. Tysiące osób ruszyło równocześnie pędem po schodach trybun na dół, tratując się nawzajem i przewracając jedni drugich. W wyniku tej paniki 2 osoby poniosły śmierć a 2 tysiące odniosło rany.

Jedni mówią, że przyczyną tej paniki był wybuch kilku olbrzymich reflektorów. Huk ten miał wywołać ogólny przestrach tłumów. Drudzy twierdzą, że pod naporem tysiącznych tłumów podłoga trybuny zbudowana z żelazo-betonu zaczęła drgać, jakby miała się wnet zawalić. Inni wreszcie twierdzą, że początkiem paniki były bójki na trybunach pomiędzy kibicami obu miejscowych drużyn.

Władze bezpieczeństwa przeprowadzają obecnie dochodzenia, by wykryć przyczynę tej tragedii, która zapełniła wszystkie szpitale lżej i ciężej rannymi i położyła kres dalszym uroczystościom przewidzia n y m przez oficjalny program.

LUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONES DA AMÉR. LATINA — FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 10 marca (marco) — 1971 — Nr 3208 — (10/71)

Spotkanie: Wyszyński-Jaroszewicz

Dnia 4 marca odbyły się dwugodzinne rozmowy pomiędzy kardynałem Wyszyńskim a premierem Piotrem Jaroszewiczem. Tematem rozmów były sprawy: ewentualna wizyta Papieża w Polsce, budowa nowych kościołów w różnych województwach Polski; wreszcie zorganizowanie diecezji na Ziemiach Odzyskanych (nad Odrą i Nysą).

Zaraz po tych rozmowach zebrała się Najwyższa Rada Episkopatu Polskiego, by wysłuchać szczegółowych relacji kardynała Wyszyńskiego z jego rozmów z premierem Jaroszewiczem. Warto tu nadmienić, że ostatnie tego rodzaju rozmowy między Kościołem a państwem w Polsce miały miejsce 11 lat temu, po objęciu rządów kraju przez Władysława Gomułkę.

Najwyższa Rada Kościoła w Polsce składa się z kardynałów Stefana Wyszyńskiego i Karola Wojtyły, arcybiskupa wrocławskiego — Bolesława Kominka, arcybiskupa poznańskiego — Antoniego Baraniaka, księży biskupów: Bronisława Dąbrowskiego z Warszawy, Ignacego Tokarczuka z Przemyśla, Józefa Rozwadowskiego z Łodzi, Piotra Kalwy z Lublina oraz Franciszka Joppa z Opola.

Episkopat Polski od kilkunastu lat starał się u Stolicy św. o ostateczne zorganizowanie diecezji na Ziemiach Odzyskanych. Starania te nie odnosiły skutku ze względów politycznych. Obecnie jednak gdy Niemcy Zachodnie uznały oficjalnie zachodnie granice Polski — trudności natury politycznej upadły. Niedawno Episkopat Polski wysłał do Watykanu memorandum w tej sprawie, a obecnie ks. arcybiskup Kominek, jadąc do Rzymu, zawiezie Ojcu św. wynik rozmów między Kościołem a państwem.

Należy się spodziewać, że nawiązanie stosunków Kościoła z władzami PRL będzie tym razem trwalsze. Wiadomo bowiem, że stosunki te zostały zerwane od 11 lat, gdy Władysław Gomułka zaczął oskarżać Kościół, że miesza się do polityki, a kardynał Wyszyński ze swej strony oskarżał władze, że naruszają odwieczne prawa Kościoła.

Zdjęcie przedstawia znakomitego pisarza sowieckiego — Aleksandra Sołżenicyna, zdobywcę Nagrody Nobla w literaturze za rok ubiegły, którego władze ZSRR prześladują i często więżą za jego odważną obronę wolności myśli i słowa. Szczegółowy życiorys tego nieustraszonego bojownika wolności znajdziemy na str. 5, poniżej wiersza p. t. "Modlitwa".

Komunikacyjne arterie paulistańskie

Miasto São Paulo, licząc ponad 6 milionów mieszkańców, oddalone jest o 70 km od portu Santosu, największego portu Brazylii. Na przestrzeni tych 70 km grupuje się przemysłowy i handlowy trzon ekonomiczny stanu sanpaulistańskiego. Należy bowiem pamiętać, że stan ten dostarcza do skarbu narodowego 60 procent dochodu krajowego. Przez port Santos zaś przesuwa się eksport towarów stanowych oraz import wszelkich surowców od których zależy funkcjonowanie tysięcy fabryk paulistańskich.

Stąd wynika ważność komunikacyjnych arterii między miastem São Paulo a portem Santos. Asfaltowa szosa Via Anchieta jest już niewystarczająca, by ułatwić transport tysiącom wehikułów motorowych różnego typu. Via Anchieta podlega częstemu zablokowaniu przez usuwającą się ziemię z wysokich brzegów szosy. Nowa szosa "Rodovia dos Imigrantes", która połączy São Paulo z Santosem, nie jest jeszcze wykończona, jej budowę bowiem rozpoczęto z końcem 1969 roku.

Istnieje jeszcze ważna linia kolejowa między São Paulo i Santosem należąca do Kompanii Santos — Jundiaí. Lecz i ta arteria komunikacyjna ulega periodycznej paralizacji wywoływanej przez ulewne deszcze, jak to np. miało miejsce podczas kilkudniowej ulewy. Obsunięcie się ziemi, podmycie nasypów kolejowych sprawiły, że transport kolejowy na odcinku Santos — Jundiaí sparaliżowany został na przeciąg 60 dni. To znów spowodowało zastój w wielu fabrykach paulistańskich.

Nic więc dziwnego, że prasa tamtejsza bije na alarm, apelując do władz stanowych, by rozwiązały ten węzeł gordyjski, aplikując znaczną część budżetu stanowego do wykończenia szosy dos Imigrantes oraz budując specjalne umocnienia na trasie kolejowej Santos — Jundiaí.

Czy powstanie kanał w Meksyku?

Może mało kto z nas zna przesmyk meksykański na półwyspie Meksyku — Jukatan zwany Tehuantepec, łączący półwysep ten z terytorium meksykańskim. Ostatnio nowoobrany prezydent tego kraju — Luis Echevarria zwiedził ów przesmyk liczący 214 km szerokości. Od 200 przeszło lat istnieje projekt otwarcia nowego kanału na tym przesmyku, który połączyćby miał Ocean Atlantycki z Oceanem Spokojnym.

Wizyta prezydenta Echevarria miała na celu zbadanie in loco możliwości budowy takiego kanału, który zastąpiłby całkowicie kanał Panamski, ułatwiając statkom krajowym i zagranicznym przejazd z jednego oceanu na drugi. Budowa kanału przyczyniłaby się także do rozwoju ekonomicznego rejonu samego półwyspu Jukatan, zaliczanego do najbardziej zacofanego w całym Meksyku.

Inżynierowie meksykańscy przedstawili prezydentowi Meksyku kilka korzyści wypływających budowy nowego kanału, mianowicie:

a) kanał meksykański, nie należąc do objektów militarnych, nie był by naruszony w ewentualnym konflikcie wojennym na kontynencie amerykańskim.

b) kanał ten ściągnąłby do swego sąsiedztwa liczne fabryki przemysłowe, dałby rozmach meksykańskiej flocie handlowej oraz przyczyniłby się do rozwoju ekonomicznego całego półwyspu Jukatan.

c) wprawdzie budowa kanału wyniosłaby mniej więcej 500 milionów dolarów, koszta te jednak wróciłyby się po 12 lub 14 latach pobierając opłatę od każdego statku.

Kanał meksykański liczyłby od 194 km do 215 km długości, nie wiele więcej aniżeli kanał Suezki, mający 160 km długości, (Panamski liczy 80 km). Plan budowy kanału datuje się od 1774 r. kiedy to liczni żeglarze robili nacisk na wice-króla hiszpańskiego, by uzyskał od Królestwa Hiszpanii pozwolenie na tę budowę. W 1808 r. słynny uczony i podróżnik niemiecki Aleksander von Humboldt poparł z entuzjazmem ten plan. Niestety, budowa kanału Panamskiego przez USA odroczyła budowę kanału meksykańskiego na daleką przyszłość.

WYBUCH BOMBY W KAPITOLU

Terroryści amerykańscy, usiłujący za wszelką cenę zmusić rząd Nixona do wycofania się z Indochin, podłożyli potężną bombę w gmachu Kongresu USA — Kapitolu w Waszyngtonie. Wybuch bomby wyrządził wielkie zniszczenie w tym gmachu, a równocześnie wywołał wielkie oburzenie w narodzie.

Na 2 godziny przed wybuchem bomby ktoś telefonował do Kapitolu, twierdząc, że wybuch bomby jaki ma nastąpić — będzie objawem protestu i represją elementów pacyfistycznych za "inwazję" USA w Laosie. Niestety nikt nie wziął na serio tego ostrzeżenia i w rezultacie doszło do wybuchu bomby.

Senator George McGovern — wybitny przedstawiciel partii demokratycznej i równocześnie zagorzały pacyfista, potępił wprawdzie zamach terrorystów. Stwierdził jednak, że zamach ten jest owocem pacyfistów amerykańskich, którzy dążą do odizolowania Stanów Zjednoczonych od konfliktów międzynarodowych w Azji, na Bliskim Wschodzie, a nawet w Europie.

Pacyfiści amerykańscy nie zdają sobie sprawy, że takie ich postępowanie idzie po linii międzynarodowego komunizmu, który za wszelką cenę usiłuje dokonać tego, by Stany Zjednoczone zamknęły się w obrębie własnych granic, rezygnując ze swej roli obrońcy demokracji i lidera świata zachodniego.

Tymczasem akty terroru ze strony pacyfistów amerykańskich są bronią obosieczną. Metody te bowiem zamiast przyczynić się do sprawy międzynarodowego pokoju, wywołać mogą reakcję całego narodu amerykańskiego wprost przeciwną, ze strony zaś rządu USA — energiczne represje.

W kalejdoskopie

MONTEVIDEO — Terroryści Tupamaros zwolnili z sekwestru agronoma amerykańskiego Claude Fly, którego trzymali w ukryciu przez 7 miesięcy. Poważna choroba serca więźnia przyczyniła się do jego uwolnienia. W ręku terrorystów pozostaje jeszcze ambasador W. Brytanii.

LA PAZ — Prezydent Boliwii Juan Torres wysłał specjalną komisję rządową do miasta Santa Cruz da Sierra, zajętego siłą przez 10 tys. rolników - antykomunistów. Rolnicy ci domagają się od rządu usunięcia kilku ministrów uważanych za zdecydowanych komunistów.

BRASILIA — Rząd federalny łącznie z władzami stanowymi postanowił rozpocząć prace, które mają zapobiec okropnym wylewom w Guanabara i stanie rioskim, które tyle szkód wyrządziły w tych stanach i w których zginęło 57 osób.

FORTALEZA — Do 30 marca br. SUDENE ma już zwinąć wiele frontów pracy (budowa dróg) w stanach Piauí i Ceará. Nowy plan rekuperacji Nordeste opracowuje obecnie SUDENE, m. in. finansując uprawę bawełny na szeroką skalę.

WASZYNGTON — Stany Zjednoczone odrzuciły projekt ZSRR, by zwołać konferencję Wielkiej Czwórki, która zmusiłaby Izraela do przyjęcia warunków pokoju na Bliskim Wschodzie. Jak wiadomo, rząd Izraela domaga się bezpośrednich rozmów z państwami arabskimi, a nie pośrednictwa wielkich mocarstw.

PEKIN — Chiny wypuściły ostatnio nowego sztucznego satelitę w przestworza. Pierwszy satelita chiński wystrzelony został w kwietniu ub. roku i przez jakiś czas transmitował chiński hymn rewolucyjny "Wschód jest czerwony".

BRASILIA — Przewodniczący Izby Deputowanych — Ernesto Pereira Lopes jest przeciwny powstaniu 3-ej partii, proponowanej przez Pedro Aleixo, twierdząc, że będąc ona pro-rządowa — konkurowałaby bez potrzeby z partią ARENA. Pereira Lopes oświadczył nadto, że głosowanie według dystryktu wykończyłoby praktycznie opozycyjną partię MDB.

PÔRTO ALEGRE — Właścicielem największej kolekcji różnego rodzaju broni jest Brazylianin Arlindo Zatti zamieszkały w Pôrto Alegre. Jego kolekcją złożoną z 1.500 sztuk zainteresowała się pewna firma USA ofiarując mu 550 tys. dolarów. Zatti chce sprzedać kolecję, ponieważ "zaglądają" do jego domu złodzieje.

BELGRAD — Naczelne władze jguosłowiańskiej partii opozycyjnej łamią sobie głowę, jak przeszkodzić gremialnej ucieczce członków z łona tej partii. Okazuje się, że 60 procent członków opuściło już szeregi partii.

GUANTANAMO — W amerykańskiej bazie wojskowej na Kubie — Guantanamo żyje 8.500 Amerykanów włączając w ich rodziny. Są to w większości ludzie należący do Marynarki wojennej USA. Rokrocznie baza ta służy za miejsce ćwiczeń dla amerykańskich jednostek morskich.

BRASILIA — Rząd federalny przygotował już projekt nowego prawa rozszerzającego do 200 mil morskich terytorialne wody Brazylii. Rządy zagraniczne w terminie od 30 do 60 dni będą musiały uregulować swe umowy z Brazylią odnośnie rybołóstwa przy przejazdu ich statków.

RIO — Ministerstwo Rolnictwa użyje małych samolotów do walki z zarazą kawy w licznych fazendach kawowych stanów Minas i São Paulo. Samoloty te pulweryzować będą kafezale preparatem chemicznym używanym z wielkim powodzeniem w rolnictwie USA.

TAUBATÉ — W paulistańskim ośrodku przemysłowym Taubaté zorganizowany zostanie pod egidą Narodowej Komisji Przestrzennej (CNAE) zespół złożony z 200 inżynierów, meteorologów i fizyków, celem opracowania nowych projektów rządowych na polu technicznym.

SANTIAGO — Prezydent Allende zapowiedział wywłaszczenie 1.000 wielkich posiadłości rolnych w celu parcelacji. Dotąd, Allende wywłaszczył już 526 tys. hektarów ziemi oddając je małorolnym rodzinom.

HAMBURG — Kompania niemiecka Ulrich Harms twierdzi, że podpisała umowę z Egiptem na oczyszczenie kanału Suezkiego, w którym pozostaje zatopionych 16 statków podczas 6 wojny w 1967 r. Prace trwałyby kilka miesięcy.

RIO — Minister Transportu Mario Andreazza oświadczył, że ukończenie budowy mostu Rio — Niterój przypadnie dopiero na rok 1973, ze względu na zaangażowanie nowych firm przy tej budowie.

KARASZI — W Pakistanie wybuchła wojna domowa wszczęta przez Ligę Awami, która dąży do niepodległości Pakistanu wschodniego. W dotychczasowych starciach zginęło ponad 200 osób. Liderem tego ruchu niepodległościowego jest szeik - Mujibur Rahman.

Rio de Janeiro.

Dr Kazimierz Sienkiewicz

CZARNY ANIOŁ STAWAŁ NA DRODZE ŻYCIA METROPOLITY

"Błogosławiony mąż, który nie chodzi w radzie niepobożnych, a na drodze grzesznych nie stoi i na stolicy naśmiewców nie siedzi. Ale w zakonie Pańskim jego rozmyślanie we dnie i w nocy".

Słowa te znalazły świetlane odbicie w życiu kardynała — arcybiskupa Rio de Janeiro Dom Jaime de Barros Câmara. Zaiste był to wierny apostoł Chrystusowy, czuwający nad powierzonymi mu owieczkami. Ponad jego myślami królowała chwała Kościoła Katolickiego z Symbolem Męki Pańskiej Bieleiasa Hostia w jego ręku, torowała grzesznym drogę ku wiecznemu bytowi Nieustraszony Kapłan stawiał czoła wszelkim niebezpieczeństwom, usuwając piętrzące się przeszkody swoim wyrozumieniem, miłością bliźniego, retoryką uczuć ludzkich, darem dialektyki, ofiarowanej przez Pana.

Obrona Kościoła i jego interesów przywieczały mu niezagasłą jasność ciała, nakazując pouczać, prosić, tłumaczyć należyć i prowadzić dialogi z wierzymi i władzami państwowymi. Znał jednakowoż element prawdy i dlatego wiele spraw unieważniał swym podpisem a z wielu rezygnował, gdy te polegały na jakiejś subjektywnej ocenie i na połowicznej sprawiedliwości.

Jako patriota brazyliski, w charakterze Metropolity, interweniował u najwyższych władz rządowych starając się o zmianę zajętych pozycji dla dobra ogólnego. On to w 1964 roku, odegrał decydującą rolę — broniąc Ojczyzny i Kościoła przed grozą komunistycznej zarazy.

Był prawdziwym ojcem dla wiernych i kapłanów archidiecezji, ale ojcem dbającym o dobro oddane mu rodziny i podwładnych — więc czasami musiał naśladować Chrystusa, w świętym oburzeniu, karcącego powrozami, przekupniów w świątyni.

Mówili o nim: to konserwatywny biskup! Tak! konserwatywny w znaczeniu tradycjonalności, lecz nigdy nie... zacofany! Uważał bowiem, że burzyć należy tylko wówczas, skoro sie coś nowego już nie wybudowało, przestudiowało i sprawdziło. Był wrogiem pochopności i bezplanowości, które na doczesnej niwie ziemskiej najwiecej zła przynoszą.

Kochał Rzeczpospolitą, Naród Polski i Towarzystwo Polonia; opiekował sie Polakami z całym kapłańskim oddaniem, już zanim została ogłoszona encyklika "Exul Familia". To, ks. kardynał Jaime de Barros Câmara wyraźnie stwierdził w liście do dr Kazimierza Sienkiewicza dnia 15 września 1968 roku:

"Jak Pan to dobrze podkreślił w swoim liście, zawsze miałem sympatię dla wartościowego Narodu Polskiego, tak, że zawsze jak tylko mogłem przyjmowałem prośby, z którymi zwracaliście się do mnie, z pełną świadomością i satysfakcją,

Kardynał D. Jaime Câmara na przyjęciu w Tow. Polonia.

wypełniając nic więcej, aniżeli swój obowiązek".

W miarę możności zjawił się w kościele, uczęszczanym przez emigrantów polskich, a potem w Kościele Polskim, gdzie stale w dniu 3 maja głosił słowa otuchy i zachęty do przetrzymania trudnego okresu. Uczył wierności dla Ojczyzny i Boga, chwaląc sarmacką wytrwałość w strzeżeniu ideałów Polski Niepodległej i Katolickiej. W kazaniach często na usta wykwitały zgłoski: " Matka Boska Częstochowska", której kult szczególnie cenił. Pewnego razu, w 1956 roku, gdy delegacja Kościoła i Kolonii Polskiej ofiarowała mu malutkie Oratorium z mozaiką Częstochowskiej Panny, twarz jego zajaśniała uśmiechem osiągniętego szczęścia, a zapatrzony w Królowę Polski, powiedział: "to było mi potrzebne i dawno oczekiwałem: zabiorę z pałacu do Sumaré, bo pod tą można opieką będę bezpieczny i zaczerpnę sił do dalszego posłannictwa".

Dzięki odgadywaniu przyszłości i łaskawości Kardynała, Kolonia Polska zyskała podniesienie swego Rektoratu do godności Osobistej Parafii Polskiej... a dla Laranjeiras — dobrotliwie przyznał Kaplice z prawem 3-letniego pozwolenia na odprawianie Mszy świętej.

W aktach Towarzystwa Polonia, pozostały listy Kardynała, a zwłaszcza ten z 31 listopada 1970 roku gdzie czyniąc aluzję do minionych uroczystości 80-lecia powstania Polonii w których piastował godność Prezesa Komitetu Honorowego, tak wyraził swoją radość:

"Gratulując Towarzystwu Polonia za manifestacje wiary i jedności ukochanych Polaków, spieszę..."

Dziś dnia 18 lutego 1971 roku kiedy w proch obróciły sie ziemskie szczątki kardynała Jaime Câmara, serca polskie okryły sie całunem smutku — a cytaty własnoręcznie napisane, zyskały swój zamierzony cel i znaczenie!

Przed oczyma roztacza się obraz minionego, ostatniego pobytu Kardynała, w Kościele Polskim, jako czarowna scena, pełna sielskiej piękności.

W okresie przemian w Kościele katolickim — w Brazylii specjalnie — i wprowadzanych innowacji, śmierć Kardynała stanowi cios, wywołujący trwożne oczekiwanie.

Być może jednakowoż, że Opatrzność Boska pragnęła doświadczyć wiernych i kler archidiecezji Rio de Janeiro, wzorem licznych opisów, wraz z cielcem złotym, ze Starego Testamentu... gdy nie stało Mojżesza.

Wielka popularność Metropolity, okazała się w spontanicznym hołdzie całej ludności Cudownego Grodu, państwowych władz cywilnych i wojskowych oraz przyjaciół rozsianych po Brazylii.

Od chwili przybycia zwłok z Aparecida, bez przerwy, dzień i noc, były one pod strażą wiernych. Długie rzędy wsaczały się nieporwstrzymanie, dnia 19 lutego do katedry, by po raz ostatni popatrzeć w twarz dobrego Pasterza. Setki tysięcy wpisało się tam na listy kondolencyjne — a tyleż innych, ze łzą w oku, opuszczało świątynię bez pozostawienia śladu obecności. Pomimo zabójczej kanikuły tropikalnej, niemiłosiernie piekącej, ludzie czekali cierpliwie, rozsypani po różnych punktach miasta. Jedni przebywali w starej katedrze, inni w nowej, a jeszcze inni wzdłuż trasy żałobnego pochodu.

Wszędzie można było podpatrzeć wzruszające sceny niekłamanego uczucia uznania i hołdu. Opustoszały restauracje i bary na szlaku pogrzebowym; tam kupcy zamknęli drzwi swoich sklepów... tu chłopak czyszczący buciki, nagle zostawiał klienta, siedzącego na stołku, bo właśnie zbliża się orszak żałobny mojego Kardynała".

W mieście zapanował nastrój, podobny do tego, po przejściu kataklizmu, a poważna cisza akompaniowała pogrzebowi, upiększona jedynie religijnymi pieśniami i kościelnymi modłami. Szereci kapłanów, Sióstr Zakonnych, biskupów i kardynałów, wiodły trumny, zazdrośnie strzeżoną przez kapłanów — przyjaciół z biskupiej Kapituły.

Przy nowej katedrze, kilkutysięczny tłum oczekiwał konduktu już od 3-ej po południu, pomimo znużenia i upału nikt nie zdezertował z zajętego posterunku, aż do 6 wieczorem.

A najwięcej było ludzi biednych i czarnych — i to było znamiennym wyrazem miłości i bezgranicznej czci, świadczącym o niewymuszonym — ale istotnym uznaniu. O tym samym świadczyły setki wieńców, przywiezionych w czterech wielkich samochodach, które zostały ułożone przy krypcie.

Za chwilę kardynał Carmelo Vasconcelos Mota zaintonował ostatnie błagalne wołanie do Boga.

I z pewnością Bóg da wieczne odnoczywanie swemu bogobojnemu Pomazańcowi!!! — i tak myśli wdzięczne Towarzystwo Polonia z Rio de Janeiro.

Arcypasterz odszedł... pozostała tylko krypta w nowobudującej się katedrze, wyidealizowanej przez niego... ale czy jedynie to? — Nie! Kardynał przebywać będzie w myśli, a przy każdej okazji, grupa Towarzystwa Polonia i polskich parafian żyć będzie wspomnieniami niezapomnianych chwil spędzonych ze świątobliwym Przyjacielem.

Abranches - Matka kolonii polskich w Brazylii

KS. JAN PITOŃ, C.M.

1 — ZAŁOŻENIE PILARZINHO — 1871

Stulecie "cudu polskiego w Brazylii" przypomina nam pierwszych pionierów, chłopa - silacza, oraz tych co stali na czele ruchu emigracyjnego: Sebastiana Edmunda Woś Saporskiego, "Ojca Kolonizacji" i ks Antoniego Zielińskiego. Ci ludzie potrafili wykrzesać żywiołową siłę i hart ducha. Owoce wysiłku pionierskiego, piękne zagospodarowane kolone oglądamy na wszystkich szerokościach geograficznych południowych stanów brazylijskich.

"Cud polski" rozpoczął się w Santa Catarina, w sierpniu w 1869 r. w Itajaí — Brusque, gdzie wysiadło 16 rodzin z okrętu "Vitória". Rok później przybył drugi transport, również w liczbie 16 rodzin.

"Menesis" dziejowa przeznaczyła pierwsze grupy polskie na skolonizowanie Parany i rozpoczęcie budowy "Nowej Polonii" wokół Kurytyby.

Na usilne starania u władz centralnych, cesarskich, oraz prowincjalnych, Saporski uzyskał pozwolenie na przeniesienie 32 rodzin śląskich na płaskowyż parański.

W r. 1871 — od 30 września do 9 października, via Antonina, do Kurytyby zjechały wozami na koszt rządu 32 rodziny (164 osób), które otrzymały loty (działki) 2 - 3 alkrowe na ziemi municypalnej: zagoniki na Paiva, Mercês i Pilarzinho.

W 1871 roku — koloniści wnieśli podanie do zarządu miasta (7 i 20 listopada) o nadanie tytułów definitywnych ziemi i "lotów". Dnia 28 listopada tegoż roku Camara Municypalna wystawiła tytuły (cartas de foro) następującym kolonistom: Franciszek Kania ,Leonard Fila, Błażej Maciaszek, Marcin Kempka, Franciszek Polok, Wincenty Pampuch, Filip Kokot, Tomasz Szymański, Fabian Barcik, Józef Purkot, Szymon Otto i inni, podając numery lotów na Pilarzinho.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Poszukiwanie

Pan Franciszek Sroka, zamieszkały w latach trzydziestych w Kurytybie poszukiwany jest przez córkę Marię Sroka.

Adres: Poczta Sięcany — pow. Jasło — woj. Rzeszów — Polska.

Nowy Zarząd Tow. Odrodzenie

Dnia 17 stycznia br. na dorocznym walnym zebraniu Tow. Odrodzenie w Ponta Grossa wybrany został nowy Zarząd oraz Rada w następującym składzie:

Prezes — Clementino Zawadzki, wiceprezes — Dr Vitoldo Celiński, pierwszy sekretarz — Jarbas Braz Nascimento, drugi sekretarz — Prof. Micislau Pawliński, pierwszy skarbnik — Henrique Lut Filip, drugi skarbnik — Francisco Kajuti dyrektor socjalny — Dr Ryszard Chwlist.

Rada: prezes — Dr Miecislau Celiński, Julio Lago, João Stanisławczuk, Ladislau Gajewski, Stanisław Pikulski, Ladislau Walczyk, José Pilarski, Polan Adamowicz, Ceslau Maryniak, João Klepa, Estefano Olszewski, Ceslau Leciej, José Kudliński, João Adamowicz.

Jubileusz kapłański ks. Stanisława Łobazy

Dnia 16 marca br. obchodzi Srebrny Jubileusz Kapłański ks. Stanisław Łobaza, kilkuletni duszpasterz Kolonii polskiej w São Paulo, na którym to stanowisku ks. Jubilat odznaczył się jako doskonały organizator i działacz społeczny.

Ks. Stanisław Łobaza urodził się 4 maja 1917 r. w Drohobyczu. Studia gimnazjalne odbył w Zakładzie Salezjanów w Daszawie koło Stryja. Zgłosiwszy się na misje po Nowicjacie (1935 roku), wysłany został do Portugalii na studia filozoficzne, by po ich ukończeniu pracować w tym kraju gdzie brakowało powołań, a później pojechać do Brazylii. Po odbyciu 4-letniej praktyki pedagogicznej w Portugalii w zakładach salezjańskich, poświęcił się studiom teologicznym w Estoril koło Lizbony. Tam otrzymał święcenia kapłańskie dnia 16 marca 1946 r. Przez dwa lata pracował wśród młodzieży szkolnej, by następnie — na prośbę prowincjała — udać się na misje na wyspę Timor (posiadłość portugalska w Indonezji). Tam przez pięć lat pracował w charakterze dyrektora szkoły w nowej fundacji salezjańskiej. Jak wiadomo, Timor zniszczona została podczas okupacji japońskiej.

1965 r. W São Paulo ks. Łobaza sprawował przez cztery lata duszpasterstwo brazylijskie i polskie. Po wyjeździe ks. Klinickiego do Larvrinhas, ks. Łobaza nie mogąc podołać wszystkim obowiązkom, poprosił przełożonych o zwolnienie z parafii brazylijskiej by oddać się wyłącznie pracy nad Kolonią polską.

Zaproszony przez przełożonych i przez kolegów — ks. Łobaza wybiera się w lipcu do Portugalii, by tam obchodzić swój srebrny jubileusz kapłański. Skorzysta z okazji, by odwiedzić Polskę i dać przyjemność matce i rodzeństwu w przeżyciu daty jubileuszowej.

By uczcić jubileusz kapłański swego ogólnie szanowanego Duszpasterza, wspólnota polska w São Paulo, za inicjatywą Chóru, przygotowuje specjalny program na 9 maja br.

Zasłużonemu tak wielce działaczowi społecznemu i doskonałemu organizatorowi różnych obchodów polonijnych na polu religijnym i patriotycznym — Wielebnemu Jubilatowi Ks. Stanisławowi Łobazie składa braterskie życzenia "Ad multos Annos" — Redakcja "Ludu".

Po półtorarocznej przerwie ks. Łobaza wysłany został do Lourenço Marques w Mozambiku. Tam pracował przez dziesięć lat jako dyrektor szkoły powszechnej (1.200 dzieci), szkoły rzemieślniczej oraz jako profesor państwowego seminarium nauczycielskiego.

W 1965 roku — na prośbę śp. ks. Antoniego Łatki, by go zastąpić w pracy duszpasterskiej pośród emigracji sanpaulistańskiej, przyjechał do Brazylii 20 grudnia

Paczki PEKAO DO POLSKI

Najtaniej, najszybciej i najsprawniej otrzyma Rodzina i Przyjaciele w OLSCE

POMOC

przez PACZKI PEKAO tak zw. "DO WYBORU" oraz PACZKI SPECYFIKOWANE wg. katalogu.

PEKAO posiada Paczki: żywnościowe, ze świeżymi owocami, słodyczami, upominkami dla Pań, Panów i Dzieci, maszyny do szycia, maszyny dziewiarskie, lodówki, sprzęt motorowy tj. samochody, motocykle, opony, materiały budowlane, włókiennicze, inwentarz żywy, tj. krowy, świnie, węgiel, koks, meble i wiele innych rzeczy...

Tylko Paczki PEKAO wolne od cła

WIELKI ASORTYMENT LEKARSTW AMERYKAŃSKICH

GOTOWE DO ODBIORU APARTAMENTY I DOMKI

Po informacje i Katalogi należy zgłaszać się do:

PRZEDSTAWICIELKI Upoważnionej przez PEKAO New York,

p. Haliny BERGMAN,

SÃO PAULO

Caixa Postal N.º 5127 — Tel.: 220-39-65

UWAGA! — Wszelką korespondencję: listy, czeki, Ordem de Pagamento, prosimy adresować i przekazywać na: REDAÇÃO DO JORNAL LUD - Cx. P. 155 - Curitiba - Pr.

LUD

Alameda Cabral, 846
Caixa Postal, 155
Telefone: 22-1057
Curitiba - Paraná - Brasil

PROPRIEDADE DA CONGREGAÇÃO DA MISSÃO

Diretor: Pe. Domingos Wiśniewski

Redatores: Pe. José Zając
Pe. Sigismundo Piotrowski

Gerente Administrativo: Pe. João Novak

Godziny przyjęć:

Od poniedziałku do piątku: od 7,30 do 12 i od 13,30 do 18.
W soboty: od 8 do 12.

UWAGA!

PRENUMERATA "LUDU" NA ROK 1971

Pocztą zwykłą:

W Brazylii	Cr$ 20,00
W krajach północno i południowoamerykańskich	6 dolarów
W Europie, Azji, Afryce i Oceanii	8 dolarów

Pocztą lotniczą:

W Brazylii	Cr$ 30,00
W krajach południowoamerykańskich	12 dolarów
W krajach północnoamerykańskich	16 dolarów
W krajach europejskich, itd.	22 dolarów

Cena egzemplarza w Kurytybie	Cr$ 0,50
Cena egzemplarza w São Paulo i Pôrto Alegre	Cr$ 0,60

SÃO PAULO: w kiosku gazetowym obok poczty głównej — Avenida São João) oraz w kiosku gazetowym na stacji kolejowej LUZ (Livraria da Estação da Luz, Saguão Principal), przy wejściu do Parku.

BRASILIA: można czytać naszą gazetę w "Salão Nacional e Internacional da Imprensa, da COOPER PRESS, w "Brasília Imperial Hotel".

PRZEDSTAWICIELE "LUDU" ZA GRANICĄ:

W U.S.A.: — Rev. W. Sojka, 3002 East 38 th Street ERIE Pa. 16501.

W ARGENTYNIE: Pan Stanisław Dziewa w Gobernador Rocca i Eduardo R. Krawczyk — Floricultura Oberá Calle Cordoba, 267, OBERÁ — Misiones.

RZECZY CIEKAWE I PRAWDZIWE

SAMOLOT — RAKIETA

Wybitny uczony amerykański zaproponował budowę pojazdu powietrznego zdolnego do latania z prędkością 27 tys. km na godzinę. Pojazd posiadałby napęd atomowy i latał po orbitach kosmicznych, nie powodując huku przy przekraczaniu bariery dźwięku i nie zanieczyszczając powietrza.

Zreferowany przez M. Huntera z Loockheed Aircraft Company na posiedzeniu American Institute of Aeronautica and Astronautica projekt pojazdu byłby jednostopniową rakietą o napędzie atomowym. Latałby on z prędkością pięć razy większą niż prędkość dźwięku. Odległość z Londynu do Singapuru przebywałby w godzinę. W tym samym czasie mógłby zresztą osiągnąć każdy punkt na kuli ziemskiej.

Samolot - rakieta pana Huntera jest na razie w stadium pomysłu. Zgodnie z rozważaniami, pojazd startowałby pionowo, używałby silnika atomowego do wejścia na orbitę, a następnie po określonej trajektorii zmierzałby do miejsca przeznaczenia.

Aby nie dopuścić do radioaktywnego skażenia powietrza, do startu używana byłaby tradycyjna rakieta chemiczna, a na wysokości 3 tys. metrów włączałby się silnik atomowy.

GOSPODARKA USA W LICZBACH

"Amerykańskie" czy też astronomiczne cyfry osiągnie gospodarka amerykańska w roku 1971. Oblicza się, że ogólny dochód narodowy Stanów Zjednoczonych przekroczy tysiąc miliardów dolarów (1.000.000.000.000) i osiągnie kwotę między 1.030.000.000.000 a 1.050.000.000.000 dolarów. Natomiast planowanie ekonomiczne rządu będzie znacznie skromniejsze i wyniesie w najlepszym razie połowę tej sumy. Obliczenia powyższe zostały dokonane oczywiście przy pomocy mózgów elektronicznych, które się nigdy nie mylą.

ŚPIEW WIELORYBA

"Najpierw w głośnika popłynęły śpiewne niskie dźwięki, melodyjne i przejmujące, potem pieśń przypominała nieco głos klarnetu, by wreszcie zakończyć wysoką frazą, podobną do brzmienia kobzy. Dr Roger S. Payne włączył magnetofon. Jak się panu podoba śpiew wieloryba? — zapytał". Tak relacjonuje reporter agencji Associated Press swoją wizytę u naukowców badających tajemnice życia największych morskich ssaków.

35-letni dr Payne z Uniwersytetu Rockefellera w New Yorku przez kilka lat prowadził prace badawcze na oceanie w pobliżu Bermudów. Przy pomocy podwodnych mikrofonów udało mu się zanotować na taśmie "pieśni" śpiewane przez kilkanaście wielorybów. Każdy ssak, podobno, wydaje z siebie inne melodie. Śpiew — twierdzi naukowiec — jest więc środkiem ułatwiającym wielorybom wzajemną identyfikację, zwłaszcza że — dzięki własnościom wody morskiej — rozchodzi się on na znaczne odległości. "Wieloryb nie ma strun głosowych, jego śpiew płynie prawdopodobnie z krtani i płuc".

Dźwięki wydawane przez wieloryby — inaczej niż to dzieje się z "mową" delfinów — uładają się rzeczywiście w melodyjne "pieśni". Alan Hovhaness, kompozytor amerykański zainspirowany tymi melodiami, napisał symfonię (pt. "A Pan Bóg stworzył wieloryba"), która — wykonana po raz pierwszy przez orkiestrę Filharmonii Nowojorskiej w połowie czerwca br. — spotkała się z dużym zainteresowaniem krytyków. Piosenkarz Pete Seeger ułożył do wielorybiej pieśni własne słowa i nagrał na płytę. Swoje honorarium przekazał na "Fundusz Ochrony Wielorybów", którym dysponuje nowojorskie towarzystwo zoologiczne, podejmujące kroki dla przeciwdziałania całkowitemu wytępieniu tych ssaków.

Dla pożytku naukowców nagrano także płytę ze "śpiewem" wielorybów, nieskażonym ingerencją człowieka. Wielorybi longplay, który powstał z taśm przywiezionych przez nowojorskiego badacza, będzie cenną pomocą naukową dla uczonych zajmujących się problemami fauny oceanicznej, związanymi nie tylko z życiem wielorybów.

SZYBY NA ŚMIECIE

Energiczna walka z zanieczyszczaniem wód i powietrza w Stanach Zjednoczonych stwarza nowe poważne problemy i niebezpieczeństwa. W całym kraju rozmieszczono około 200 głębokich na 1.000 metrów szybów, w których rozpuszcza się i niszczy płynne nieczystości i chemikalia pochodzące z fabryk przemysłowych. Eksperci jednak ostrzegają, że urządzenia te mogą z kolei spowodować zatruwanie wód podskórnych, których używa się potem do picia, mogą także spowodować zanieczyszczanie złóż mineralnych.

TELEFON ULICZNY, KTÓRY NIE ŁATWO ZNISZCZYĆ

Firma londyńska "Associated Automation Ltda" zbudowała nowy automatyczny aparat telefoniczny do użytku w lokalach publicznych, na ulicy itp. Wandalom nie łatwo będzie zniszczyć taki aparat. Zamiast tarczy z numerami telefon ten ma odpowiednie guziki. Mikrofon i słuchawka-głośnik są tak umieszczone, iż telefonujący nie może ich dotykać. W ten sposób ma ręce wolne i może robić notatki.

Odpowiednie urządzenie pozwala na wrzucenie do automatu różnych monet. Automat wypłaca resztę. Wszystkie urządzenia aparatu znajdują się za płytą stalową grubości 12 milimetrów.

POLAK PRZYSZŁYM PREZYDENTEM USA?

Znana firma badania opinii publicznej Louis Harris ogłosiła wyniki ankiety co do popularności potencjalnych kandydatów na prezydencką nominację partii demokratycznej w r. 1972.

Pierwsze miejsce w ankiecie powszechnej uzyskał sen. Edmund Muskie, zdobywając 54 procent głosów wobec 36 procent dla sen. Edwarda Kennedy'ego. W ankiecie przeprowadzonej tylko wśród członków partii demokratycznej różnica jest mniejsza: Muskie — 49, Kennedy — 45.

Poprzednie badanie popularności kandydatów obu partii na r. 1972 w ankiecie powszechnej wykazało, że sen. Muskie po raz pierwszy uzyskał więcej głosów — 46 procent od prez. Nixona — 40 procent.

Senator ze stanu Maine, Muskie (Marciszewski) był pierwszym Amerykaninem pochodzenia polskiego, który został (w roku 1968) oficjalnym kandydatem na wiceprezydenta USA.

BUDOWA KOMÓREK SYNTETYCZNYCH

SAN DIEGO, Calif. — Trzej uczeni wydziału Teoretycznej Biologii Uniwersytetu Stanowego w New Yorku dokonali epokowego osiągnięcia. Dr J. F. Danielli, dr I. J. Lorch i dr K. W. Jeon składniki jednokomórkowej ameby przenosili do próżnej komórki, stwarzając nową. Operacja ta udawała się w 75%, gdy do próżnej komórki przeniesione zostały części z tej samej ameby, natomiast tylko w 1%, gdy części te były wzięte z różnych ameb. Zdaniem uczonych, o ile procent udanych operacji drugiego eksperymentu uda się zwiększyć, to wówczas można będzie dokonać przewrotu w rolnictwie. Mianowicie, komórki zarodowe zboża będzie można wyposażać w najlepsze składniki wzięte z różnych komórek. Powstaną wtedy wspaniałe gatunki zbóż, o których dziś nawet ludzie nie marzą.

ATENÇÃO, JOVEM BRASILEIRO

ESTUDE POR CONTA DO GOVERNO FEDERAL, ingressando na Escola de Especialistas de Aeronáutica. Ela fará de você, em apenas 24 meses, um Sargento e Técnico de Vôo ou Terra. Um futuro Oficial da FÔRÇA AÉREA BRASILEIRA.

NÃO É PRECISO APRESENTAR QUALQUER DIPLOMA!
IDADE DE 15 ATÉ 23 ANOS INCOMPLETOS!

Para melhores detalhes, preencha o cupom abaixo e remeta urgente para o seguinte endereço: CURSO DE AVIAÇÃO MILITAR — Caixa Postal, 30417 — São Paulo —Capital.

Você receberá, gratuitamente, tôdas as instruções, de acôrdo com a portaria n.º 379 GM/3 do MINISTÉRIO DA AERONÁUTICA.

NOME .....

RUA ..... N.º ..... CP .....
(Endereço por onde passa o carteiro)

BAIRRO ..... CIDADE ..... ESTADO .....

Casa Pavão

Hipolita Dopieralskiego

Rua Mal. Floriano, 511

Curitiba — Paraná

Wielki wybór ubrań gotowych, kapeluszy, bucików, koszul. — Artykuły ogólne dla mężczyzn, kobiet i dzieci.

Kącik Młodzieżowy

DZIAŁ ZESPOŁU IM. MATKI B. CZĘSTOCHOWSKIEJ

Dzień dobry, droga Młodzieży!

MASZKARY . . . MASZKARY . . . MASZKARY . . .

Karnawał . . . tłok niesamowity,
Twarze spocone, oczy bezmyślne —
Szał podniecenia ciała wygina
W takt dzikiej melodii.
Widok godny politowania!
Wszyscy pędzą na oślep — jak stado baranów —
Godność i szacunek wzajemny
Zdeptany, zmaltretowany.
Pędzą — w szalonym wirze — nie baczni na skutki;
Zmysły bez cugli — jak piekielne mary,
Rozróżnić nie zdołasz — młody to czy stary —

Maszkary . . . kiedyś ludzkość się ich pozbędzie?
Tyle nauki, przykładu, poświęcenia,
Sam Chrystus — dał przykład człowieczeństwa,
Siejąc ziarna prawdy, miłości i czystości.
Już czas najwyższy by ludzkość dojrzała,
Świadomą się stała właściwej racji bytu,
Pozbyła się maszkar używanych na codzień,
Niech się raz skończy ta — autopromocja,
Niech miłosierdzie stanie się miłosierdziem,
A nie samochwalstwem i propagandą osobistą.
Lata upływają — przyjdzie dzień sprawozdania
Tam — gdzie nie ma protekcji ani ukrywania.

Janina M. Urban

NASZA SKRZYNECZKA

Szanowna pani Janino!

Dopisuję się kilku słowami celem wyrażenia swojej wdzięczności i uznania matki - Polki za pani poświęcenie dla młodzieży polskiej.

Nie posiadam wyższego wykształcenia, ale pomimo trudności pragnę dzieci wykształcić. Nie łatwo nam kolonistom — przeważnie tym którzy mieszkają zdala od traktu — dążyć do większej oświaty. Staramy się jednak w granicach naszych możliwości.

Pragnę podziękować Pani za zainteresowanie sie moimi dziećmi, za poparcie w kształceniu i zachętę do nauki.

Z okazji świąt Bożego Narodzenia składam serdeczne życzenia łask Bożych, mocy i chęci do dalszej pracy.

Załączam Cr$ 5,00 na Zew.

Życzliwa Wanda Wierzbicka — Cruz Machado

Droga Pani Wando!

Serdecznie dziękuję za przyjazne słowa. Podobne listy w chwilach załamania, spowodowanego przez brak zrozumienia i "koluszki" podnoszą nas na duchu, którymi od czasu do czasu obdarzają mnie elementy Kolonii Polskiej, które uparcie ignorują słuszną sprawę — dzieci polskich na obczyźnie.

Co do uznania, to nie mnie się należy ale drogiej Pani i innym Matkom - Polkom, które pomimo licznych i ciężkich obowiązków zaszczepiają w młodocianych serduszkach miłość do Ziemi Ojców swoich. Patriotyzm — jest jednym z najszlachetniejszych uczuć, które uzupełniają człowieka.

Cześć i uznanie wszystkim Matkom - Polkom!

* * *

Moja droga pani Janino!

Dzisiaj udałem się na pocztę, która jest dosyć blisko naszego domu i przyniosłem gazetę "Lud".

Jak zwykle, najpierw zajrzałem do "Kącika". Co za wspaniała niespodzianka! Jest odpowiedź od drogiej pani Janiny! Z radości aż podskoczyłem do góry. Bardzo wiele radości sprawiła mi Pani przyjęciem do tak miłego i zacnego grona.

Niespodziewane pochwały wywołały łzy wzruszenia. Ja już sam nie wiem czy płakałem ze wzruszenia czy też z radości z obiecanej paczuszki. Mój Boże! Na pewno moi koledzy będą mnie prosić bym im dopomógł napisać do pani Janiny.

Naprawdę, już od dzisiaj czuję się innym, ważniejszym. Mam więcej chęci do nauki. Uważam, że to bardzo pięknie umieć czytać i pisać po polsku.

Kończę, dziękując dobrej Pani za dobre słowa i zachętę. Tatuś i mamusia dziękują za gratulacje, życząc drogiej Pani dużo zdrowia.

Wdzięczny Antoni Regmont — Guarapuava

Drogi Antosiu!

Liścik twój świadczy o wielkiej dozie humoru. Jeżeli wytrwasz w postanowieniu opanowania pisowni i języka polskiego, na pewno tu na obczyźnie wyraźnie z ciebie pełen humoru pisarz — coś w stylu Wiecha lub Makuszyńskiego.

Paczkę wyślę .Rodzicom dziękuję za życzenia.

* * *

Droga Pani Janino!

W imie Boga Wszechmogącego i Matuchny świętej piszę tych kilka słów.

Nie pisałem do drogich dzieci z "Kącika" bo zdrowie nie dopisywało. Byłem operowany akurat w dniu Trzech Króli.

Jestem bardzo osłabiony, ręce się trzęsą, ale napisać trzeba. Zachęcić dzieci do dalszej współpracy z Panią, bo to taki zasiew który obfity plon wydać może

Dziękuję serdecznie za Zew Jasnogórski. Już przeczytałem ostatnie egzemplarze. Powieść "Barbarka" jest bardzo ładna. taka wprost z ludu, aż rozczula człowieka.

Do koperty załączam Cr$ 1,00 na wydatki. Przykro mi że tak mało; choroba wszystie oszczędności zabrała.

Proszę napisać czy można w liście wysyłać, to zawsze się grosz dla sprawy polskiej znajdzie.

Kończę pozdrawiając drogą Panią, dzieci i czytelników.

Chory Dziadzio Weber — Rio Claro

Drogi panie Weber!

Doprawdy mam ochotę stanąć na baczność, jak prosty szeregowiec przed swym generałem. Ile szlachetności! Ile oddania! Niektórzy rodzą się i umierają bez dojrzałości, bez świadomości po co żyli. Drogi Pan daje nadzwyczajne świadectwo zrozumienia sensu życia, prawdziwej doacji. Drżącą, osłabioną ręką kreśli kilka przyjaznych słów i pomimo wielkich wydatków na leczenie — przesyła zapomogę na nasze wydatki. Drogi Dziadziu Weber — uchylam czoła wraz z dziećmi które z wdzięcznością całują takie spracowane lecz jakże hojne ręce.

Z miłym pozdrowieniem żegnamy się do następnego spotkania.

Janina M. Urban — Brig. Franco, 549 — Curitiba — Pr.

ŻYCIE RELIGIJNE

TRZECIA NIEDZIELA WIELKIEGO POSTU

A na ten czas przybyli niektórzy, oznajmiając mu o Galilejczykach, których krew zmieszał Piłat z ich ofiarami. A odpowiadając, rzekł im: Mniemacie, że ci Galilejczycy nad wszystkich innych Galilejczyków bardziej byli grzeszni, że takie rzeczy ucierpieli? Nie, powiadam wam; lecz jeśli pokutować nie będziecie, wszyscy podobnie zginiecie. Jako osiemnastu tych, na których upadła wieża w Siloe i zabiła ich, czy mniemacie, że i oni winniejszymi byli nad wszystkich ludzi mieszkających w Jeruzalem? Nie, mówię wam; ale jeśli pokutować nie będziecie, wszyscy podobnie zginiecie.

Powiedział zaś i to podobieństwo. Pewien człowiek miał drzewo figowe posadzone w winnicy swojej, i przyszedł, szukając na nim owocu, i nie znalazł. I rzekł do uprawiającego winnicę: Oto trzy lata są, jak przychodzę szukać owocu na tej fidze, a nie znajduję; wytnij ją więc: po cóż i ziemię zajmuje? A on odpowiadając, rzekł mu: Panie, zostaw ją i na ten rok, aż ją okopię i gnojem obłożę, a może da owoc; a jeśli nie, to potem ją wytniesz.

✠

NIE NADUŻYWAĆ DOBROCI BOŻEJ!

Św. Paweł zwraca uwagę, że uwolnienie Żydów z niewoli egipskiej jest figurą chrześcijańskiego odkupienia. Przejście przez Morze Czerwone przypomina chrzest, a Mojżesz — odkupiciel Izraela przedstawia samego Chrystusa. Ale takie zachowanie się Żydów jak ich niedowiarstwo, szemranie przeciw Bogu i narzekanie — jest figurą zachowania się wielu chrześcijan. Jak uwolnienie z niewoli i przejście przez morze nie zapewniło wielu Żydom wejście do Ziemi Obiecanej, tak chrześcijanom nie pomoże chrzest i inne sakramenty, jeśli nie będą z nich korzystać i odpowiednio żyć. Wielu Żydów tęskniło na puszczy za lepszymi warunkami jakie mieli w niewoli, nie uznając dobroci Bożej. Podobnie grzesznicy są zadowoleni ze swego stanu i nie myślą o opuszczeniu grzechów i nawróceniu się do Boga. Jak było za czasów Noego i w innych wiekach łak i dziś wielu nie interesuje się sprawą zbawienia, lecz tylko używaniem. Bóg czeka na nawrócenie do czasu, jak to przedstawia Ewangelia św. pod postacią drzewa figowego nie wydającego owoców. Ogrodnikiem jest Kościół św., który modli się, wstawia za grzesznikami i upomina ich. Jeśli nie skorzystają z tego, sam Zbawiciel poucza, co ich czeka: "Jeśli się nie nawrócicie, wszyscy tak samo zginiecie". Lub: "A jeśli drzewo nie wyda owoców — w przyszłości możesz je wyciąć". Czyż nie czas o tym pomyśleć i przejąć się bojaźnią Bożą, słysząc, jak wielu się potępiło, nie korzystając z cierpliwości i dobroci Bożej.

KS. Z. P.

"PIECZĘĆ KRWI" — DRAMAT O OJCU KOLBE

Bohaterstka postać Ojca Kolbe swą wielkością i pięknem zachwyca artystów. Janusz Rychlewski, powieściopisarz i dramaturg, bawiący od dwu lat w Rzymie, oprócz licznych audycji Radia Watykańskiego o Polonii Rzymskiej i publikacji w czasopiśmie "Przemiany", opracował w tym czasie dramat pt. "Pieczęć krwi". Jest to sztuka sceniczna poświęcona Ojcu Maksymilianowi Kolbe.

W jedną z niedziel grudnia 1970 r. autor w sali przy kościele św. Stanisława w Rzymie na pożegnalnym poranku mówił o swojej sztuce oraz odczytał 3-ci i ostatni akt dramatu, przedstawiający śmierć Ojca Kolbe. Autor wyjaśnił, że sztuka jest przewidziana dla sceny i dla filmu, i ma na względzie także niewierzących. Odczyt dał licznie zebranej Polonii przeżycie artystyczne heroicznej miłości Ojca Kolbe, ofiarującego swe życie za ojca rodziny. Na zakończenie poranku ks. Biskup Władysław Rubin podkreślił sugestywność scen przedstawionych przez autora i zgodność charakterystyki Ojca Kolbe, który był człowiekiem bardzo dynamicznym, rewolucyjnym, był kapłanem kontestacyjnym w dobrym znaczeniu. W przeprowadzaniu swoich zamiarów nowatorskich mimo początkowych trudności zwyciężał, cel osiągnął a zawsze z pozwoleniem przełożonych. Ksiądz Biskup rozmawiał z O. Alfonsem Orlini, który był generałem, kiedy Ojciec Kolbe przygotowywał plan założenia w Polsce Niepokalanowa i wyprawy misyjnej do Chin. O. Orlini opowiadał, że szerokie plany Ojca Kolbe wydawały się wprost niemożliwe do wykonania. Ojciec Kolbe prosił tak usilnie, iż wyglądało jakby rozkazywał. Na obawy przełożonych co do losów z powodu braku środków materialnych czy personelu, Ojciec Kolbe odpowiadał: Matka Boża wszystko da. I tak było. Po uzyskaniu zgody przełożonych na fundację Niepokalanowa nazajutrz zgłosił się książę Drucki-Lubecki i ofiarował działkę pięciomorgową na budowę klasztoru - wydawnictwa w majątku Teresin koło Sochaczewa. Kiedy O. Kolbe chciał jechać na misje do Chin i Japonii bez znajomości języka, bez środków materialnych, bez znajomych, Ojciec Generał znowu wyraził swoje obawy. Na to Ojciec Kolbe oświadczył: Niepokalana zaradzi. W miesiąc potem wyruszył z czterema braćmi. Wprawdzie w Szanghaju misjonarze europejscy ich nie przyjęli, ale w Japonii w miesiąc po przybyciu do Nagasaki ukazał się po japońsku pierwszy numer Rycerza Niepokalanej dnia 24 maja 1930 roku. W kilka lat później Rycerz Niepokalanej ilościowo stał się pierwszym czasopismem katolickim Japonii.

NOWY BISKUP POLSKIEGO POCHODZENIA W USA

Kapłan, Amerykanin polskiego pochodzenia, został mianowany przez Papieża Pawła VI biskupem i ordynariuszem diecezji Crookston, Minnesota.

Jest nim nowo konsekrowany ks. bp. Kenneth J. Povish, były proboszcz polonijnej parafii św. Stanisława w Bay City, Mich., w diecezji Saginaw, gdzie poprzednio ordynariuszem był śp. ks. bp. Stefan Woźnicki.

Biskup Povish, liczący lat 46, pochodzi z Alpena, Mich., gdzie uczęszczał do podstawowej szkoły parafialnej i gdzie otrzymał wykształcenie średnie. Seminarium Duchowne ukończył w Grand Rapids i Detroit, a następnie odbył studia specjalistyczne na Uniwersytecie Katolickim w Waszyngtonie i w jezuickim Uniwersytecie Georgetown. Ponadto studiował w Northern Michigan University.

Od roku 1959 duszpasterzował kolejno w czterech parafiach w stanie Michigan. Zajmował też ważne stanowiska w swojej diecezji, m. in. był konsultorem diecezjalnym, członkiem senatu kapłanów. Był także współzałożycielem Seminarium św. Pawła w Saginaw.

W lecie 1970 roku odwiedził Polskę, aby zapoznać się z krajem ojców i dalszą rodziną.

KS. CASAROLI O SWEJ PODRÓŻY

Ks. Arcybiskup Agostinho Casaroli, powróciwszy do Watykanu po swej podróży do Związku Sowieckiego, powiedział, że jego 5-dniowy pobyt w ZSRR uważać należy za punkt pozytywny dialogu jaki Stolica św. pragnie rozwinąć z Moskwą, po 50 latach całkowitego milczenia. Rozmowy jakie Arcybiskup Casaroli przeprowadził z przedstawicielami rządu sowieckiego — będą nawiązaniem do dalszych rozmów na temat kwestii religijnej w ZSRR. Na razie nie ma mowy o nawiązaniu stosunków dyplomatycznych między Watykanem a Rosją. Chodzi tu raczej o swobodniejszą działalność Watykanu odnośnie katolików w Polsce i na Węgrzech, a także o polepszenie losu ludzi wierzących w samej Rosji. Arcybiskup Casaroli odprawił mszę św. we francuskim kościele św. Ludwika w Moskwie, na której była spora liczba Polaków. Odwiedził także słynny monaster prawosławny w Zagórsku (blisko Moskwy) rozmawiając z najwyższymi przedstawicielami tego kościoła.

PAPIEŻ POPIERA KAMPANIĘ "FRATERNIDADE"

W swym orędziu do narodu brazylijskiego, z okazji otwarcia kampanii "Fraternidade" z ramienia Narodowej Konferencji Biskjupów Brazylii, Ojciec św. apeluje do serc wszystkich wiernych, by wzięli czynny udział w tej kampanii. Niech nikomu nie brakuje chrześcijańskich uczuć jak pokora, łagodność i miłosierdzie, widząc w naszych bliźnich — naszego brata. Papież cytuje słowa Chrystusa: "Cokolwiek uczynicie jednemu z maluczkich w imię moje, mnieście uczynili". Powinniśmy się zbliżyć do biednych, co cierpią głód i mizerię, powinniśmy zbliżyć się do tych, którzy nie umiejąc czytać i pisać — znajdują się poza nawiasem cywilizacji, postępu i społeczności. Jednym słowem — wierni mają wziąć czynny udział w niesieniu pomocy biednym i analfabetom.

MSZA ZA ŚP. STANISŁAWA DOMAŃSKIEGO

W kościele polskim w Paryżu została odprawiona Msza św. za spokój duszy śp. majora Stanisława Domańskiego, który zginął w tragicznym wypadku w Ollioules, na południu Francji, gdzie osiadł po przejściu na emeryturę. Zmarły znany był szerokim rzeszom Polaków w czasie gdy urzędował na rue Legendre jako sekretarz SPK i delegat Amerykańskiego Komitetu Emigracyjnego. Dopomógł wówczas wielu ludziom, którzy zachowują w pamięci sylwetkę człowieka niesłychanie usłużnego i gotowego zawsze do pomocy w potrzebie.

Z WIZYTĄ W LAXTON HALL (ANGLIA)

Koło Pań Żywego Różańca z Luton-Dunstable wraz ze swym duszpasterzem ks. B. Szykulskim, zorganizowało wyjazd autobusem do Laxton Hall, w celu zwiedzenia Domu Spokojnej Starości. Przybyłych na miejsce powitał infułat Staniszewski (patron tego Domu) ofiarowując swoje przewodnictwo.

Całe popołudnie grupa z Luton-Dunstable zajęta była zwiedzaniem. Przed odjazdem do domu, miejscowy kapelan odprawił modły z wystawieniem Najświętszego Sakramentu. Ks. infułat Staniszewski dziękował przyjezdnym za zainteresowanie i przybycie do Domu Spokojnej Starości, dodając że wszyscy którzy pragną dom ten zobaczyć, mogą uczynić to zawsze, gdyż w każdej porze roku — drzwi Domu są otwarte.

LIVRARIA INTERNA
SUL / II DA C.N.B.B.
Avenida Jaime Reis, 369
CURITIBA — PARANÁ
Livros de formação Religiosa — Vocacional e Catequética.
Artigos Religiosos e Material Escolar.
LIVRARIA CNBB INT SUL II Av. Jaime Reis 369 CURITIBA

Rádio Cambijú Ltda.
ZYS - 27 - Kc/s - 1580 — A VOZ CATÓLICA DO PARANÁ
Boa música, Clube dos Sócios, Têrço em Família, Hora da Música Polonesa (aos domingos das 15 às 16 horas), Homenagens, Anúncios.
Avisos e Recados para Amigos.
ARAUCÁRIA — FONE: 109 — PARANÁ

AUTO LONDRINA
DE
GETÚLIO THADEU OSTROWSKI
LATARIA — PINTURA — ELETRICIDADE
Plantão aos domingos e feriados
CURITIBA — Rua João Negrão N.º 1820 — PARANÁ

CSRS — TRZECI PARTNER HANDLOWY POLSKI

W Pradze podpisano protokół o wymianie towarów i płatnościach na rok 1971 między PRL i CSRS. Czechosłowacja jest trzecim pod względem wielkości obrotów partnerem handlowym Polski. W obrotach handlu zagranicznego Czechosłowacji Polska zajmuje również trzecie miejsce. Wymiana handlowa między obu krajami obejmuje szeroki wachlarz maszyn, urządzeń przemysłowych oraz tradycyjne, wzajemne dostawy surowców i materiałów. Większymi propozycjami uzgodnionymi w protokole na rok 1971 w polskim eksporcie są: urządzenia dźwigowo-transportowe, maszyny budowlano-drogowe, maszyny rolnicze, samochody osobowe "Fiat-125P", akcesoria samochodowe, węgiel kamienny, konfekcja, domowe maszyny do szycia. W imporcie z CSRS większymi uzgodnionymi propozycjami są: obrabiarki do metali, maszyny włókiennicze, maszyny rolnicze, samochody ciężarowe i osobowe, wyroby hutnicze, odlewy i odkuwki, kaolin, magnezyt, obuwie skórzane. Protokół obejmuje specjalistyczną wymianę asortymentową w zakresie produkcji przemysłów hutniczych obu krajów oraz wymianę artykułów rynkowych między organizacjami handlu wewnętrznego i organizacjami spółdzielczymi.

DZIAŁACZE SPOŁECZNI Z NRF W POLSCE

Na zaproszenie Ogólnopolskiego Komitetu Pokoju przebywała w Polsce grupa młodych działaczy społecznych z NRF. Goście — działacz ruchu pokoju Heinz Huber oraz działacze związków zawodowych Friedrich Wehner i Marion Lehmicke — byli organizatorami "Tygodnia polskiego" w Monachium w maju 1970 r. Zwiedzili oni Warszawę i Kraków, gdzie spotkali się z aktywistami związkowymi i młodzieżowymi. Udali się także na tereny b. obozu hitlerowskiego w Oświęcimiu. W ostatnim dniu pobytu gości w Polsce odbyło się spotkanie w siedzibie OKP w Warszawie z udziałem wiceprzewodniczącego OKP prof. Jerzego Bukowskiego i członka Prezydium OKP prof. Bolesława Iwaszkiewicza.

1.000 LEKÓW ZE ZNAKIEM "POLFA"

Wzrasta pozycja polskiego przemysłu farmaceutycznego w świecie i leki ze znakiem "Polfa" coraz skuteczniej konkurują z lekami najbardziej znanych farmaceutycznych firm zagranicznych. Stało się to możliwe dzięki dynamicznemu rozwojowi polskiego przemysłu farmaceutycznego, dodajmy tego przemysłu, który przed wojną nie istniał w ogóle, który zbudowano niemal od podstaw. Obecnie znakiem "Polfa" opatrzonych jest już ponad 1.000 różnego rodzaju środków farmaceutycznych. I co roku przybywa ich więcej, a co za tym idzie — coraz lepiej zaopatrzone są polskie apteki.

POLSKIE TKANINY LNIANE

Zakłady Przemysłu Lniarskiego w Żyrandowie odniosły wielki sukces. Po raz pierwszy w polskim przemyśle włókienniczym wprowadza się tu wykańczanie tkanin lnianych o standardzie światowym. Zakończono już montaż najnowocześniejszych urządzeń i technologii, nie stosowanych dotąd w kraju i jednych z nielicznych na świecie. Już w roku 1971 nowy wydział żyrardowskiego "Lnu" wyprodukuje około 3 mln metrów kw poszukiwanych na rynku tkanin niemnących. Produkcja po pełnym rozruchu, wynosić będzie w skali rocznej około 6 mln metrów kw, przy czym spora część tkanin zostanie przeznaczona na eksport.

CENNE WYNALAZKI Z AGH

Wynalazki opracowane w Krakowskiej Akademii Górniczo-Hutniczej w ciągu ostatnich trzech lat, które trafiły do przemysłu przyniosły oszczędności rzędu ponad 150 mln złotych. Opracowanie technologii produkcji wapiennych wyrobów ogniotrwałych dla stalowni konwentorowej Huty im. Lenina przyniesie rocznie ok. 53 mln złotych oszczędności. Metoda przerobu skał karbońskich na lepszego rodzaju fornirskich, którą zastosowano w hucie "Szczecin" przyniosła równocześnie zmniejszenie importu bentonitu wartości ok. 24 tys. dolarów rocznie. Otrzymanie tlenku glinu jako produktu ubocznego w procesie produkcji cementu w cementowni "Groszowice" da rocznie ok. 12 mln dolarów oszczędności dewizowych. Aktualnie naukowcy krakowscy pracują nad wieloma dalszymi wynalazkami i metodami usprawnienia procesów technologicznych w górnictwie czarnym i przemyśle metali nieżelaznych. Niektóre z tych opracowań już zakończono i czekają na patenty, inne są daleko zaawansowane.

ZUS WYPŁACIŁ 57 MLD ZŁOTYCH

Z projektu budżetu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że łączne wydatki ZUS w 1971 r. wyniosą blisko 57 mld zł, tj. o 10,2 proc. więcej niż w 1970 roku. Na emerytury i renty przewiduje się kwotę prawie 40 mld zł. Poza wypłatami emerytur i rent, ZUS wypłaci w 1971 roku około 8,5 mld zł na zasiłki rodzinne, ponad 4 mld zł — na zasiłki chorobowe oraz na inne zasiłki i świadczenia jednorazowe — 1,2 mld zł. Do końca 1971 r. liczba rencistów i emerytów ma wzrosnąć do blisko 9,5 mln osób, a przeciętna wysokość emerytury lub renty wyniesie 1.206 złotych. Z ubezpieczenia społecznego rzemieślników korzystać będzie 145 tys. osób.

WIEŚCI Z POLSKI

LUDWIK GALLET

KAPITAN CZART
(PRZYGODY CYRANA DE BERGERAC)

Przełożył z francuskiego **Wiktor Gomulicki**

41)

Rinaldo, który już powrócił do domu, wziął świecznik i udał się naprzód, oświetlając drogę rozmawiającym. Gdy weszli do gabinetu, Roland odprawił służącego.

— Czy jesteśmy zupełnie sami? — zapytał Cyrano.

— Tak. Lecz na co ta wielka tajemniczość?

— To, co ci mam powiedzieć, nie powinno być słyszane przez nikogo więcej, prócz nas dwóch. Wymaga tego twoja godność?

— Moja godność?

— Tak, zarazem twoja miłość własna. Dla twego dobra jedynie wymagam jak największej ostrożności, gdyż co się mnie tyczy, zwłaszcza po tym, co tu zaszło, mało mnie obchodzi, czy ktoś z wytężonym uchem czai się za obiciem twego pokoju.

— Kto miałby nas podsłuchiwać. Na jakiej zasadzie opierasz to podejrzenie?

— Na dowodach niezwykłego zaufania, jakim zdajesz się obdarzać Rinalda.

— Pozbądź się swych obaw. Nikt nie usłyszy tego, co się tu powie. Mów zatem. Co masz mi do wyjawienia?

Oblicze Cyrana, aż dotąd zupełnie spokojne, w jednej chwili zmieniło wyraz. Oczy poety zabłysły, usta wykrzywiły się najwyższą wzgardą — i głosem ostrym, tnącym jak ostrze miecza, rzucił on:

— Przede wszystkim mam ci do wyjaśnienia, że jesteś nędznikiem!

Roland porwał się jak wściekły z gniewu.

— Panie!

Szlachcic ujął go za ramię i, ściskając energicznie, wyrzekł:

— Z wolna, z wolna mości hrabio. Nie obrażaj się. Straciłeś do tego prawo.

— Znów obelga! — krzyczał Roland. — Czyś pijany, Bergeraku?

— Wiesz dobrze — odparł śmiało Cyrano — że wina wcale nie piję. Ja nie jestem pijany, ale ty, bratku, stchórzyłeś i usiłujesz miną nadrabiać.

— Stchórzyłem? Z jakiego powodu miałbym stchórzyć?

— Bo drżysz przed następstwami własnych czynów. Zgadujesz, że zamierzam ocalić Ludwika, a jego ocalić znaczy: ciebie zgubić.

— Znów ten Manuel — odezwał się wzgardliwie hrabia. — Nigdyż nie przestanie obijać mi się o uszy to liche imię?

— Do diabła! Jesteś bardzo wymagający i uszy bardzo masz delikatne, mój panie! Bierzesz się jednak do rzeczy bardzo niezręcznie. Robotę twoją widzi się, jak na dłoni. Chciałeś oszczędzić sobie ciężarów, jakie sprowadził na ciebie powrót brata i wymyśliłeś w tym celu marną komedię, zapominając że ja tu jestem i że w każdej chwili mogę rolę w niej przemienić. Gdybym był chciał uczynić to przed godziną, musiałbyś przy wszystkich żebrać mego przebaczenia i krwawymi łzami opłakiwać swą zdradę.

— Ty zmusiłbyś mnie do tego?

— Ja. Wiadomo ci dobrze, nieprawda, że Manuel, że Ludwik raczej, jest twoim bratem. Na co tu grać komedię? Nikt nas nie słyszy.

— Skończmy to już raz, Bergeraku. Ta rozmowa przykrość mi sprawia.

— Od ciebie należy skrócić ją.

— W jaki sposób?

— Uznaj prawdę. Oddaj Ludwikowi co mu się należy!

— Ludwik nie żyje!

— Ech! wiesz równie dobrze, jak ja, że to nieprawda. Przekupiłeś tego łotra Ben Joela i za garść złota wyrecytował on głośno lekcję, której go pocichu wyuczyłeś.

— Zapłacisz mi za te obelgi, Bergeraku.

— Ile tylko zażądasz. Ale wpierw ukończyć musimy swą rozmowę. Księga, w której zapisano dowód tożsamości Ludwika, znajduje się w twoich rękach — przyznaj.

— Ben Joel oświadczył w twojej obecności, że ta księga nigdy nie istniała.

— Istniała i istnieje. Być może zresztą, że jej nie posiadasz, gdyż ten zbój jest zarazem szczwanym lisem, który nie pozbywa się łatwo tak drogocennego dowodu. Ale w takim razie tę książkę ja będę posiadał.

Roland śmiać się zaczął.

Cyrano powtórzył z naciskiem:

— Tak lub inaczej, polubownie lub przemocą zdobędę ją — bądź tego pewny.

Taka pewność siebie brzmiała w tych słowach, że śmiech zamarł na ustach hrabiego.

— Skończywszy z tą kwestią — podjął Cyrano — pogadamy teraz, jeśli pozwolisz, o tobie. W tym głównie celu tu przyszedłem.

— O mnie?

— Tak. Nadeszła chwila, w której wypada odpowiedzieć ci pewną historyjkę, tak dalece dla rodziny de Lembrat zajmującą, że ojciec twój zadał sobie pracę opisania całej własną ręką.

C. d. n.

POLONIA ZAGRANICZNA

USA:

Nasz korespondent z Los Angeles donosi:

TRZĘSIENIE W KALIFORNII TRWA NADAL

Minął już miesiąc od chwili gdy Kalifornię nawiedziło pierwsze gwałtowne trzęsienie ziemi. Było to 9 lutego b.r. o godz. 5,58 i trwało około 70 sekund. Zawaliło się w tym dniu setki budynków a w tym dwa wielkie szpitale, grzebiąc pod gruzami około 70 osób. Ilość rannych wyniosła wówczas ponad tysiąc osób. Po tym pierwszym silnym uderzeniu następują od kilkunastu dni dalsze słabsze lub mocniejsze wstrząsy. Każdej doby jest ich od kilkunastu do kilkudziesięciu. Zwaliło się kilkanaście mostów a liczne autostrady są zamknięte dla ruchu drogowego. W pierwszym tygodniu wysiedlono około 80 tysięcy mieszkańców z rejonu położonego bliżej zbiornika wodnego, którego tamy zostały uszkodzone. Najbardziej zdewastowane są dzielnice położone w pobliżu epicentrum. W Granada Hills, w Silmar i Mission Hills powstały rozstąpienia ziemi, dochodzące w niektórych miejscach do trzech stop. Nadal zawieszone są wykłady w licznych szkołach w wielu dzielnicach Los Angeles, z powodu uszkodzenia budynków, które grożą w każdej chwili runięciem, przy silniejszych wstrząsach. Od czasu do czasu następują wybuchy gazów z uszkodzonych rur, powodując gwałtowne pożary. Liczne ulice i autostrady zamknięte są dla ruchu drogowego, z powodu rozstąpienia powierzchni jezdni i groźnych zapadlisk. Dalsze powtarzające się trzęsienia powodują ucieczkę ludności do innych stanów. Zauważyć można liczne tablice, informujące o sprzedaży nieruchomości. Nie wytrzymujący nerwowo właściciele pragną pozbyć się domów i usunąć z "niespokojnego" terenu. Wiele osób od wielu dni nie rozbiera się do snu, będąc gotowymi do opuszczenia mieszkania w każdej chwili. Bardziej bojaźliwi sypiają w samochodach w określonej odległości od zabudowań. Tysiące domów pozbawione są wody, gazu i światła. W najcięższej poszkodowanych dzielnicach "urzęduje" Czerwony Krzyż, rozdzielając ludności żywność. W niektórych dzielnicach widzi się rozstawione namioty, w których zorganizowano sobie prymitywne życie. Ogólnie panuje przerażenie wobec powtarzających się wstrząsów. W różnych wywiadach słyszy się o tym, że wstrząsy mogą trwać jeszcze przez kilka miesięcy a siła ich nie jest do przewidzenia. Informacje te wpływają na atmosferę podniecenia ludności i wrażliwość przy każdym drżeniu ziemi.

Jak wiadomo, trzęsienie mogą powodować różne przyczyny. Ostatnie ustalenia ujawniły dodatkowe powody. Planeta nasza "powiązana" jest z ruchem Słońca i Księżyca, na który w ostatnich miesiącach stwierdzono trzęsienia. Raz w miesiącu Księżyc przybliża się do Ziemi. Przy tych największych zbliżeniach doznaje wstrząsów. Ziemia odczuwa to najbardziej w okresach, gdy położenie Księżyca jest równoległe do Słońca a planeta nasza znajduje się między tymi ciałami. Następuje wówczas "rozciąganie" Ziemi, przez przyciąganie z jednej strony Słońca a z drugiej Księżyca. Odkrycia trzęsienia na Srebrnym Globie dokonali ostatnio naukowcy amerykańscy. Zarejestrowały je sejsmografy pozostawione na powierzchni Księżyca przez załogę "Apollo 12". Stwierdzono, że odstęp czasu między dwoma trzęsieniami Księżyca wynosi 28,4 dnia. Dokładnie w takich odstępach czasu nasz naturalny satelita znajduje się najbliżej naszej planety. Równoległa pozycja Słońca i Księżyca powoduje "rozrywanie" Ziemi, co wpływa na wewnętrzny ruch masy. Najbardziej czułe są na to najmłodsze układy górskie. Pas ten przebiega wzdłuż wybrzeża Pacyfiku, na którym znajduje się Kalifornia, jak również nadbrzeżne kraje Ameryki Południowej. W Ośrodku Badań Kosmicznych w Houston stwierdzono, że odstęp czasu trzęsienia na Księżycu następują regularnie zawsze wówczas, gdy znajduje się najbliżej Ziemi. Po kilku dniach następują wstrząsy spodowane przy powrocie powierzchni Księżyca do pierwotnego położenia, gdy siła przyciągania Ziemi się zmniejszy.

Dr Tadeusz Bielecki

AUSTRALIA:

"KSIĘGA JUBILEUSZOWA" K. S. POLONIA-MELBOURNE

Z okazji przypadającego z końcem ub. roku 20-lecia K. S. POLONIA została wydana pamiątkowa "Księga Jubileuszowa", która zawiera rzetelnie opracowaną historię Klubu, wykaz jej zawodników, działaczy, członków Klubu oraz wiele innych ciekawych informacji i materiałów historycznych; a to wszystko w języku polskim i angielskim, bogato ilustrowane licznymi zdjęciami, z których szereg opublikowanych zostało po raz pierwszy w dziejach Klubu.

Techniczną i finansową stroną wydawnictwa kierował specjalnie do tego powołany Komitet, a wydawcami "Księgi Jubileuszowej" były te osoby, które wpłaciły w przedpłacie $5,00 na fundusz wydawniczy. Fundatorzy otrzymali w zamian za to specjalnie ozdobne wydanie "Księgi", a nazwiska ich zostały opublikowane na specjalnej liście pamiątkowej Fundatorów.

WIELKA ZRYTANIA:

TOW. POLSKO - ANGIELSKIE W BIRMINGHAM

Zakładając w roku 1832 "Literackie Towarzystwo Przyjaciół Polski", Thomas Campbell nie sądził że pracę Towarzystwa kontynuować będzie organizacja, która powstanie w 120 lat później pod nazwą Anglo-Polish Society.

Oddział APS w Birmingham może poszczycić się pracą, która trwa nieprzerwanie przez ostatnie 25 lat.

Jej charakter zmieniał się zależnie od potrzeb: w początkowym okresie była to praca polegająca głównie na poradach mających ułatwić zaczepienie się w tutejszym środowisku licznych rzesz byłych żołnierzy polskich.

W miarę postępu aklimatyzowania się Polaków na tej wyspie, APS schodziła z roli opiekuńczej, stając się stowarzyszeniem kulturalno-towarzyskim.

We władzach tutejszego oddziału zasiadają: Mrs. L. J. Cadbury — prezeska, dr R. A. Mc Fadden — przewodniczący i jego zastępca p. Józef Wakstyl. Funkcję skarbnika pełni Mr. F. White a sekretarzem jest dr W. Juchnowicz. Za imprezy odpowiedzialny jest zazwyczaj p. M. Różański.

Podkreślić wypada długoletni udział w pracach APS pani Margaret Skowrońskiej, która była przewodniczącą przez dziewięć lat.

APS organizuje każdego miesiąca w Polskim Centrum Katolickim tzw. "Czwartkowe obiady", na których można posłuchać dobrej muzyki klasycznej, zobaczyć ciekawy film czy też przeźrocza lub wziąć udział w dyskusji na temat obrany przez uczestników wieczoru.

Współpraca z innymi organizacjami rozwija się dobrze i APS urządza corocznie imprezy z kołem SPK, korzystając z gościnności "Domu Millenium".

W miarę możności udzielana jest pomoc szkolnictwu polskiemu w Niemczech Zachodnich oraz pacjentom Polakom w miejscowych szpitalach.

DZIAŁ POETYCKI:

pod kierunkiem Stefana Czaplińskiego

MODLITWA

DZIAŁ POETYCKI:

pod kierunkiem Stefana Czaplińskiego

Jak lekko, Boże, żyć z Tobą! Jak łatwo mi uwierzyć w Ciebie! Kiedy rozpraszą się w ostupieniu oraz omdlewa umysł mój, gdy najmędrsi ludzie nie widzą dalej poza wieczór dnia dzisiejszego, nie wiedząc co im jutro czynić. — Ty jasną wiarę zsyłasz mi, żeś jest i troszczysz się nieustannie, iżby nie wszystkie drogi dobra na zawsze były dla nas zamknięte.

Dzisiaj u szczytu sławy ziemskiej w zdumieniu oglądam ową drogę, której wymyślić nie potrafiłbym, dziwną drogę przez beznadzieję — wiodącą tutaj, skąd i ja mogłem ludziom odblask Twej światłości posłać. A ile trzeba będzie w przyszłości, bym jak zwierciadło mógł ją odbijać, Ty mi, o Boże, sam wyznaczysz. Jeśli zaś czemu nie podołam, snadź innym jeszcze to powierzyłeś.

Aleksander Sołżenicyn

Przekład Ignacego Szenfelda

OBJAŚNIENIA

Autor urodził się w Rosji Południowej w 1918, w 1941 ukończył studia uniwersyteckie (fizyka i matematyka) oraz filologię w Instytucie Historii, Filozofii i Literatury. W wojnie niemiecko-sowieckiej od prostego szeregowca dosłużył się dowództwa baterii w stopniu kapitana, odznaczony orderami. W lutym 1945 został aresztowany na froncie i zesłany na osiem lat do łagru w Karangandzie za krytykę kultu Stalina w liście do przyjaciela. Po odbyciu wyroku w 1957 zesłany do Kazachstanu, w 1956 zezwolono mu osiąść w Riazaniu, gdzie począł wykładać fizykę w szkole średniej. Miesięcznik "Nowy Mir" w 1962 wydrukował jego powieść "Jeden dzień Iwana Denisowicza", wstrząsający utwór z życia łagierników sowieckich; w 1963 ten sam miesięcznik zamieścił "Zdarzenie na stacji Krecetowka", "Zagroda Matriony" oraz "Dla dobra sprawy", a w 1966 "Zachar-Kalita". Odtąd przestano w Rosji publikować jego prace, a słynne dwa obszerne utwory "Pawilon chorych na raka" i "Krąg pierwszy" zostały wydane na Zachodzie ku wielkiemu oburzeniu i konsternacji reżymu sowieckiego i Związku Pisarzy sowieckich, który w 1969 pozbawił go członkostwa. "Wiersze prozą", jak je nazwał autor, powstały w 1963 i szybko rozeszły się w Rosji dzięki Samizdatowi, jak w tym kraju zwą nielegalny obieg ręcznie przepisywanych utworów; z tego zbiorku pochodzi zamieszczona wyżej "Modlitwa". Laureat nagrody literackiej Nobla w 1970, którą przyjął, nie mógł jej osobiście otrzymać w Sztokholmie. Po utracie posady nauczyciela, przebywa obecnie u słynnego wiolonczelisty Mścisława Roztropowicza pod Moskwą, pisząc powieść z lat wojny 1914-17, zagrożony wzmagającą się falą pogróżek i represji reżymu, któremu nie chce służyć. Dlaczego? Tłumaczy to swym kolegom po piórze:

"Obowiązkiem pisarza nie jest krytyka czy obrona takiego czy innego ustroju, takiego czy innego rozdziału dóbr społecznych. Twórca interesuje się ogólnymi i wiecznymi zagadnieniami, tajemnicami ludzkiego serca i sumienia, spotkaniem się życia ze śmiercią, przezwyciężaniem bólu wewnętrznego, prawami rządzącymi historią ludzkości, które wyrastają z niezbadanych głębin tysiącleci i przestaną dopiero wówczas istnieć, gdy słońce zgaśnie".

Tradycyjny już Zakład Pogrzebowy p. Franciszka Kuchennego, naszego rodaka.

Funerária Nossa Senhora do Perpétuo Socôrro

Ażeby móc lepiej usłużyć tym, którzy w bolesnych chwilach swojego życia potrzebują sprawnej i uczciwej pomocy, powstał w Kurytybie jeszcze jedcn zakład pogrzebowy: "Emprêsa Funerária N. Sra. do Perpétuo Socôrro". Sumiennych usług można żądać w dzień i w nocy: trumny, pogrzeby, wyjazdy do jakiegokolwiek miejsca w kraju, załatwianie dokumentów, itp. Zapłatę można uiścić po wykonaniu usług.

Rua Nilo Peçanha, koło Cmentarza Miejskiego.

NOWY TELEFON: 24-8794

KĄCIK RODZINNY:

O NOWOCZESNEJ RELIGII BEZ BOGA

Z. SALACHOWA

Nawet wśród katolików słyszy się nieraz zdanie: "Nie ważne, że ktoś nie chodzi do kościoła, że się nie modli, byle żył uczciwie i czynami okazywał miłość bliźniego, bo słowa się nie liczą".

Oczywiście nawet w Ewangelii powiedziane jest: "Nie ten wejdzie do Królestwa Niebieskiego, który woła "Panie ,Panie", ale ten, co czyni wolę Ojca". Tylko co jest wolą Ojca? Czy tylko ziemska aktywność z zupełnym pominięciem "słów", nawet, jeśli te słowa kierowane są do Boga, a więc są modlitwą? Z Ewangelii wiemy, jak często Chrystus długie okresy czasu spędzał na rozmowie z Bogiem, jak często nas napominał: "Módlcie się, a nie ustawajcie", "Módlcie się, abyście nie weszli w pokusę" itp.

Niestety wszystko, co ludzkie, jest niedoskonałe i lubi się wynaturzać. Ewangeliczne wezwania do modlitwy wyjęte z kontekstu Ewangelii i stosowane w oderwaniu od jej pełnego ducha — wytworzyły w pewnym okresie typ pobożności czysto indywidualnej, osobistej, typ tak często spotykany w ostatnim zwłaszcza stuleciu i to nie tylko w Polsce. Ludzie zacieśniali się tylko w swoim osobistym stosunku do Boga i jedynie w prywatnym swoim z Nim kontakcie szukali uświęcenia — pozostawiając odłogiem całą dziedzinę sprawiedliwego urządzenia świata, całą sprawę czynnego udziału w budowaniu Królestwa Bożego już tu na ziemi. Taki typ pobożności wytworzył bardzo nieprzychylną aurę wokół słowa "dewot", czy "dewotka", choć słowo to zasadniczo miało oznaczać osobę oddaną całym sercem Bogu; ale jeśli to oddanie szło w parze z zupełnym zaniedbaniem bliźniego, to raczej odstraszało innych od Kościoła. W takiej postawie każdy wyczuwał pewien fałsz, bo miłość Boga bez miłości bliźniego nie jest w ogóle miłością.

Dzisiaj wpadamy często w drugą skrajność. Wielu chce kochać bliźniego zaniedbując zupełnie swe obowiązki wobec Boga i całe zagadnienie świętości skłonni są ograniczać tylko do uczynków miłosierdzia wobec bliźnich. Niezawodnie miłosierdzie to [illegible] żny odcinek życia chrześcijańskiego, ale trzeba go widzieć we właściwym świetle, trzeba zachować zawsze właściwą hierarchię wartości. U św. Mateusza czytamy: "Nauczycielu, które przykazanie w Prawie jest największe?" On mu odpowiedział: "Będziesz miłował Pana, Boga swego, całym sercem swoim, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. To jest najważniejsze i pierwsze przykazanie. Drugie zaś podobne temu: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego" (Mt. 22, 36,39).

Miłość Boga i miłość bliźniego są nierozłączne. Miłosierdzie w oderwaniu od życia modlitewnego, nie tylko odcina się od źródła siły, ale właściwie przestaje być prawdziwym miłosierdziem, staje się wypaczającą się tak łatwo dobroczynnością.

Paweł VI w swych wypowiedziach ostatnich miesięcy wielokrotnie podkreślał konieczność modlitwy i jej wartość i znaczenie dla naszej aktywności doczesnej. A w roku ubiegłym w jednym ze swych przemówień na zakończenie roku wiary — tendencję wyeliminowania modlitwy na rzecz uczynków miłosierdzia nazwał wyraźnie jedną z form nowoczesnego ateizmu.

Krzyż — znak Chrystusa — składa się z dwóch części: trzon pionowy wskazuje na kierunek nasz w górę ku Bogu, ramiona poziome rozpościerają się szeroko obejmując ludzi. W polskiej kaplicy OO. Jezuitów w Londynie jest bardzo piękne zaplecze ołtarza: szklana ściana, na niej z ciemniejszego szkła wielki krzyż, a na przecięciu się dwóch części krzyża — tabernakulum. Jest to konstrukcja o bardzo głębokiej treści teologicznej. Nasz kierunek ku górze, ku Bogu nie przecina się z ramieniem poziomym, obejmującym ludzi; oba kierunki łączą się, spotykają w Eucharystii — tym najpełniejszym znaku miłości Bożej, w tym źródle wszelkiej miłości.

Bo Miłość jest tylko jedna tak, jak jednym jest Bóg.

LIVRARIA S. V. D.

FOLHINHAS DO SAGRADO CORAÇÃO DE JESUS, ETC.

Rua Emiliano Perneta, 433 — Fone: 22-0136

CURITIBA — PARANÁ

GRUPA KRWI A TEMPERAMENT

CO MÓWI NA TEN TEMAT PSYCHOLOGIA . . .

"Poznaj samego siebie, a będziesz równy bogom". Te słowa wyryte na frontonie świątyni delfickiej mocno podsycają ambicję. Bo na dobrą sprawę... każdy jest istotą nieznaną — nieznaną dla siebie i dla innych. nie znając siebie dostatecznie, ileż popełniamy omyłek w wyborze drogi życiowej.

"Właściwy człowiek na właściwym miejscu" — słuszne, ale nieproste!

Jeśli poznacie tajemnice własnej osobowości, potrafilce lepiej poznać innych. Odkrywając ich charakter, przekonacie się, do jakiego stopnia można im ufać i obdarzać przyjaźnią. Będziecie wiedzieć, co się kryje za ich głosem, miną, gestem...

Jak doszło do narodzin nowej gałęzi wiedzy, psychobiologii? Historia odkrycia zależności między temperamentem a grupą krwi sięga roku 1942. Po wielu latach doświadczeń uczona Leone Baurdel ustaliła, że istnieją cztery grupy temperamentów:

Harmonicy — nadwrażliwi, którzy rozwijają się, uzewnętrzniają, w miarę jak znajdują uczuciowe oparcie we własnym środowisku;

Melodycy — bardzo przez los uprzywilejowani, tacy, co wszędzie adaptują się z łatwością;

Rytmicy — wytrwali i arbitralni, co to dążą prosto przed siebie, nie uznając przeszkód życiowych;

Typ złożony — połączenie trzech tamtych grup — niespokojny, niepewny.

Analizując tysiące fiszek, zawierających nazwisko, imię, wzrost, wagę, kolor oczu i włosów, cechy psychologiczne, grupę krwi — uczona zauważyła zaskakującą zależność między grupą krwi i temperamentem.

Jeśli jesteś "A"

Jeśli masz krew grupy 'A", adaptujesz się "wybiorczo", bardzo łatwo cię urazić, potrzebujesz oparcia, zachęty, dodania, słowem — jesteś harmonikiem.

Łatwo się pasjonujesz, czasem wprost tracisz miarę. Wszystko, co działa na Twoją wrażliwość, ma dla Ciebie znaczenie podstawowe.

W pracy jesteś nierówny; przechodzisz kolejno od najwyższej egzaltacji do czarnego pesymizmu. Lubisz niespodzianki. Zawody "A": pisarz, architekt, badacz, zegarmistrz.

Jeśli jesteś "B"

Jeśli masz krew grupy "B", masz temperament "rytmiczny". Stworzonyś do działania, nie znosisz słabości charakteru, nie boisz się niczego, nie wiesz, co to nieśmiałość. Twoje główne zalety to wytrwałość i stałość.

Kiedy inne dzieci myślały tylko o zabawie, już w tym wieku byłeś poważny i rozsądny.

Ale często bywasz nieprzejednany i skłonny uznawać... tylko swój punkt widzenia. Lubisz porządek, metodyczność, dobrą organizację. W przyjaźni jesteś wierny.

Zawody "B": lekarz, wojskowy ,handlowiec.

Jeśli jesteś "O"

Jeśli należysz do grupy "O", jesteś melodykiem.

Znakomicie przystosowujesz się do życia, nadajesz się do najróżnorodniejszych form działalności — w stałych kontaktach z innymi. Lubisz podróże i doświadczenia. Z natury jesteś optymistą, bardziej sentymentalnym niż uczuciowym. Potrafisz łatwo prowadzić rozmowę. Jesteś dobry i wyrozumiały, może zbyt wrażliwy na względy... Żyjesz zawsze za napiętą uwagą. Lubisz walkę. Jesteś obdarzony inteligencją praktyczną.

Zawody "O": adwokat, dziennikarz, profesor, dyplomata.

Jeśli jesteś "AB"

Jeśli należysz do grupy "AB", jesteś typem złożonym. Masz temperament najbogatszy z tych czterech, ponieważ posiadasz zalety trzech pozostałych. Ale jednocześnie... jesteś pełen przeciwieństw. Psychikę masz żądną wiedzy, czynu, dóbr, ale kiedy zostajesz sam, wpadasz w melancholię.

Brak działania Cię zabija, jesteś szczęśliwy, kiedy masz czas wypełniony po brzegi.

Nikt nie potrafi przewidzieć, jak się zachowasz. Jesteś obdarzony wieloma talentami, ale często bywasz niestały.

Zawody dla "AB": inżynier, muzyk, chemik.

Grupa krwi i małżeństwo

Oczywiście wszystkie te uwagi są uogólnieniem cech poszczególnych temperamentów. W zależności od podgrup krwi, jak również od czynnika Rh, w poszczególnych grupach występują duże różnice. I tak na przykład, wśród małżeństw między dwojgiem "O" jest najwięcej rozwodów. Ale trzeba stwierdzić, że dwoje "O" również pobierają się ponownie najszybciej... Ucie małżeństwa między "O" są rzeczywiście bardzo trwałe.

Małżeństwa między "A" i "O" są z reguły dobre... pod warunkiem jednak, że "O" potrafi wczuć się w charakter partnera. Nie jest to łatwe...

Zauważono, że "AB" i "O" tworzą lepsze związki niż "AB" i "A". W tym ostatnim przypadku "A" — który potrzebuje zawsze trochę oparcia — może cierpieć z powodu złożoności temperamentu swego partnera.

W życiu zawodowym wśród ludzi starszych wiekiem spotyka się wielu "A", którzy przepracowali długie lata w jednej instytucji. Łatwo to zrozumieć: "A" szukają poczucia bezpieczeństwa, gdy tymczasem "O", dynamiczni i ambitni, szukają ciągłych zmian.

Granice grup krwi

Czy wiecie, że skład procentowy ludności o grupie krwi "B" dzieli świat? Granica grup krwi biegnie od Leningradu do Salonik, przechodząc przez Warszawę. Na zachodzie jest mniej niż 15% osób krwi "B" (Francja: 11,2%), na wschodzie — więcej niż 15% (Węgry: 18,8%).

Tak więc różnymi grupami krwi można tłumaczyć pewne różnice temperamentów, sprawy dotąd nie zbadane i zupełnie tajemnicze.

("Gwiazda Polarna")

"ANAIS" STULECIA

Podaje się do wiadomości zainteresowanych, że wyszedł z druku drugi numer "ANAIS DA COMUNIDADE BRASILEIRO-POLONESA", wydany przez Superintendencję Stulecia Osadnictwa Polskiego w Paranie, w języku portugalskim, zawierający materiały historyczne, tyczące się naszego osadnictwa w Paranie.

UWAGA: Już się ukazał drugi tom. Cena: Cr$ 20,00.

"ANAIS" znajdują się do nabycia pod następującymi adresami:

Redação do Jornal "Lud", Al. Cabral, 846.

Sociedade União Juventus, Rua Carlos de Carvalho, 575 — Curitiba.

HUMOR

ZAPŁACIŁ ZA DWANAŚCIE

W kulisach teatru rewiowego gwiazda kabaretowa zanosi się gorzkim płaczem.

— O co chodzi? — pyta jeden z pracowników technicznych. — Przecież dostała pani już dziesięć bukietów kwiatów, gdy tylko opadła kurtyna.

— Tak — odpowiada aktorka, szlochając — ale przecież zapłaciłam za dwanaście.

KOBIETA I OKRĘT

Na przyjęciu młoda kobieta zwraca się do kapitana marynarki.

— Panie kapitanie, dlaczego wszystkie okręty mają przeważnie żeńskie rzeczywy?

— Gdyby pani wiedziała, ja trudno kierować okrętem...

ZMĘCZONA

Jaś zwraca się do swej kuzynki, która tego właśnie dnia wyszła za mąż:

— Musisz być, Aniu, bardzo zmęczona, prawda?

— Ależ wcale nie, dlaczego miałabym być zmęczona? — dziwi się młoda pani.

Na to Jaś:

— Mamusia mówiła, że latałaś za mężem sześć miesięcy!

INDICADOR PROFISSIONAL

Lekarze:

DR. LUDOVICO RYDYGIER
MÉDICO
Estágio Hospitalar de 4 anos nos Estados Unidos. — Cursos de Especialização na New York Polyclinic Medical and Hospital —
Consultório: Rua Barão do Rio Branco, 63 - Fone: 23-8494 — 14.º andar — Conjunto, 1411 — Edifício Barão do Rio Branco.
Residência: Rua do Herval, 182 — Fone: 22-5473
CURITIBA — PARANÁ

DR. AUGUSTO KISZKA
Clínica Médico Cirúrgica
Médico do Hospital Bom Jesus
Médico da Pref. Municipal.
ATENDE:
Hospital: das 8 às 12 horas.
Consultório: Rua D. Pedro II, 829 — das 15 às 18 horas.
PONTA GROSSA — PARANÁ

DR GABRIEL NOWICKI
Dyplom Uniwersytetu Paryskiego. — Były Profesor Uniwersytetu Parańskiego.
Po powrocie z Europy przyjmuje w Farmácia Stelfeld, Praça Tiradentes, 53 od godziny 9-tej do 13-tej.
Choroby ogólne. — Specjalność schorzenia nerek i dróg moczowych.
Rezyd.: Ébano Pereira, 322

Dentyści:

DR WINCENTY FLENIK
Godziny przyjęć: od 8 do 11 i od 2 do 6. Rua Voluntários da Pátria, 620 — Curitiba

DR. NEWTON MAIEWSKI
Cirurgião Dentista
Extrações e dentaduras em 6 horas
Marechal Deodoro, 211 — 17.º andar - Fone: 23-4650
Res.: 23-0200
Edifício BRADESCO
CURITIBA

DR STANISŁAW PUCHAŁA
CIRURGIÃO — DENTISTA
CONSULTÓRIO
Av. Ipiranga, 877 — 1.º andar — Sala 116 — Tel.: 35-0839
SÃO PAULO

Szpitale:

Prevenção do Câncer Ginecológico
Exames com hora marcada
Fone: 22-2222
CASA DE SAÚDE DR MOYSÉS PACIORNIK
Rua Lourenço Pinto, 83
CURITIBA — PARANÁ

DR. RENATO CÉSAR DA ROCHA — MÉDICO
Clínica Geral — Partos — Operações
Moléstias de Senhoras
C. — Edifício Barão do Rio Branco — Rua Barão do Rio Branco, 63 — 11.º andar — Conjuntos, 1105/1106 — Telefone: 23-9522 — Ramais, 234 — 235 — Residência: Rua Ubaldino do Amaral, 962 — Fone: 23:8890 — Curitiba.

Adwokaci:

DR LUCJAN KASPSZAK
Pça. Osório, 45 - 1.º and. 105
Telefon: 23-8944 - Curitiba
Załatwia inwentarze, ściąga wszelkie płatności, przeprowadza usuwanie lokatorów, broni sądownie w jakichkolwiek sprawach kryminalnych.
Mówi się po polsku

DR EDWARD ŻELAK
Załatwia sprawy cywilne, handlowe, kryminalne, robotnicze i naturalizacje. Przeprowadza inwentarze.
Rua Emiliano Perneta n.º 10 — 4 piętro - Conj. 401 (Esq. Pr. Zacarias) - Edifício Quince - CURITIBA

DR LEOPOLDO ANTONIO SOKOLOWSKI
Sprawy cáwilne, kryminalne, inwentarze itd.
Praça Presidente Getúlio Vargas, 68
Tel.: 173 - S. José dos Pinhais - Pr.

PAULO FILIPAK
ADVOGADO
Causas civeis e comerciais, Inventários da Capital e do Interior. Horário: 9.30 - 11.00 e das 16 às 18 hs.

FELIKS GOLAS
CONTADOR
Registro de firmas na Junta Comercial, contratos, distratos; declarações de impôsto de renda. Serviços de contabilidade em geral.

Rua Cândido Lopes, 205 — 2.º andar — CURITIBA — PR.

HISTÓRIA DA POLÔNIA

235) J. FICINSKI

Nestas eleições, Slavek sofrera derrota absoluta, sem mesmo conseguir eleger-se para deputado, em consequência da discreta, porém, eficiente sabotagem organizada pelos círculos governamentais. Ostracismo político foi a recompensa que obteve por uma vida dedicada ao trabalho intenso pela Pátria.

Logo depois, em fevereiro de 1939, surgiu o problema da antecipação da sucessão presidencial. A saúde do presidente Moscicki fraquejava, prejudicando o exercício do seu elevado cargo, no meio da tensão internacional que se agravava. Seu mandato expirava em 1940, porém pensava-se em antecipar as eleições.

Ante o agravamento da situação política mundial, face às provocações cada vez mais arrogantes de Hitler, o povo via no Mal. Rydz-Smigly o sucessor natural do presidente. No entanto, diante de sensíveis melhoras na saúde de Moscicki, numa reunião efetuada no Castelo, presente o Mal. Rydz - Smigly e alguns poucos políticos mais chegados ao govêrno, ficou resolvido que não seria feita a antecipação da eleição presidencial, nem tampouco modificação alguma no govêrno, ficando estabelecido, contudo, que as personalidades presentes àquela reunião particular, dividiriam com o Presidente as responsabilidades de governar. Dêste modo, um grupo de poucas pessoas assumira tôda a responsabilidade sôbre os trágicos acontecimentos que se aproximavam.

O Gal. Sosnkowski, dotado de mais ampla visão política, contrário à centralização das responsabilidades, clamava pela união total da política interna no sentido de preparar a Nação para eventuais graves acontecimentos que, previa, se concretizariam a curto prazo.

Porém, o Mal. Rydz - Smigly era irredutível no seu ponto de vista.

Entrementes os acontecimentos precipitavam-se, convergendo para a catástrofe final. As reuniões em Munique não interromperam a evolução do drama mundial.

Benesz, abandonado pela França e pela Inglaterra, desistiu da luta e renunciou da presidência da Tchecoslováquia no dia 5 de setembro de 1938, sendo substituído por Emil Hacha. No dia seguinte, os eslovacos exigiram a separação, concordando afinal com autonomia dentro de um dualismo de nações distintas. Formaram seu próprio govêrno com cinco Ministros e o presidente Tisso na presidência.

O Ministro Beck concentrou seus esfôrços para estreitar as relações polono-romeno-húngaras a fim de opôr uma pequena entente contra às maquinações de Hitler em Munique. Em longa conferência com o Rei Carlos, Beck tentou persuadí-lo de que, face à decomposição da Tchecoslováquia, a Romênia ocupasse a ponta oriental da Rutênia, apoderando-se das importantes ferrovias Jabolnica — Koremeso — Marmarosz — Szipet, para prolongar dêste modo, consideràvelmente, a fronteira com a Hungria. Enquanto o rei Carlos hesitava indeciso, Hitler, por intermédio de Ribbentropp e Ciano, cedeu êste território à Hungria. Esta manobra arbitrária fôra sancionada na Conferência unilateral em Viena, em 2 de novembro de 1938. Simultâneamente, o resto da Rutênia Sub-Carpátia receberam "autonomia", formando uma base militar alemã para posteriores avanços na Ucrania.

No fim de 1938, Hitler ainda não tinha bem definidos seus planos para invasão do Oriente e, a consequente guerra com Ocidente. Sòmente dentro de 2 - 3 anos pensava em dar início à guerra, temeroso da reação imediata da Inglaterra, a qual, tendo concordado, tàcitamente, com a ocupação da Renânia, da Sudetolândia e da Áustria, reagiria certamente contra uma agressão que ameaçasse destruir por completo o equilíbrio político europeu.

Aparentemente, Hitler conservava as melhores relações com a Inglaterra, entretanto, sub-repticiamente, cimentava seu bloco com a Itália e o Japão, futuro eixo, tentando por todos os meios atrair a França, com a qual acabara de firmar um Pacto de Não-Agressão, primeiro passo para afastá-la da influência de Grã-Bretanha.

Usou Hitler idênticos meios para com a Polônia. Precisava conservá-la aliada ou, pelo menos, neutra, no planejado ataque contra a URSS.

Tendo por meta a guerra russo-alemã, Hitler, pela primeira vez tocou no assunto Gdansk e "corredor polonês", propondo, no dia 24 de outubro, por intermédio do Ribbentropp, ao Ministro Lipski, embaixador polonês em Berlim, o postulado da devolução de Gdansk ao Reich e da construção de uma rodovia alemã extraterritorial, atravessando o chamado "corredor", a fim de obter uma ligação direta com a Prússia Oriental. Em compensação o Reich desistiria de quaisquer pretensões sôbre os territórios recuperados na fronteira ocidental, pela Polônia, compreendendo a parte oriental da Silésia e da Pomerânia e mais a renovação do Pacto de Não-Agressão com a Polônia pelo prazo de 25 anos.

Isto representava para a Polônia a perda da saída para o Mar Báltico, condição vital para o desenvolvimento econômico do País. Era inaceitável. Assim, no dia 31 de outubro ,o Ministro Beck, por intermédio do embaixador Lipski, deu resposta negativa às pretensões de Hitler, acrescentando que, qualquer tentativa de ocupar a cidade de Gdansk seria motivo para grave conflito. Ribbentropp recuou, reafirmando as melhores intenções pacifistas do Reich.

Dois meses depois, no dia 4 de janeiro de 1939, por ocasião do regresso de curtas férias na França, o Ministro Beck fôra convidado por Hitler para visitá-lo em Obersalzberg, perto de. Munique. No decorrer do encontro Hitler reafirmara a validez das cláusulas do Pacto de 1934, acentuando a necessidade absoluta da cooperação restrita entre a Polônia e a Alemanha, na ação contra a Rússia bolchevista. Frizou ser imprescindível a existência de uma Polônia militarmente forte a fim de apoiar a Alemanha no eventual conflito com a URSS. Prometeu, ainda, que a questão da Ruténia e da Ucrania seria resolvida favoràvelmente à Polônia, permanecendo na sua zona de influências. No caso de Gdansk, assegurou que, diante da recusa já apresentada pelo Ministro Beck, não haveria "fato consumado".

Diante daquela inesperada demonstração de amizade, Beck percebeu falta de sinceridade, encobrindo planos perigosos para a Polônia. Voltando à Varsóvia, apresentou ao presidente Moscicki um relatório minucioso sôbre a visita, expondo, contudo, seu ponto de vista, baseado na desconfiança. Consequentemente, numa reunião no Castelo entre o Presidente e o Mal. Rydz - Smigly, efetuada no dia 7 de janeiro, foi aceito o parecer de Beck e ficou assentado que a Polônia, em sua política com Hitler, assumiria a linha dura de negativas, apesar de, então, ainda não ser clara a idéia de Hitler: blefe político ou início de uma campanha antipolonesa.

No dia 24 de janeiro, Ribbentropp fêz uma visita oficial à Varsóvia, insistindo mais uma vez na aliança anti-russa, proposto para que a Polônia entrasse no Pacto anticomintern. Ao mesmo tempo reabriu, com insistência, a questão de Gdansk e do "corredor polonês", frizando que o Mar Negro valia tanto como o Báltico". Era uma sugestão altamente significativa. Traduzindo os subentendidos e as reticências da linguagem diplomática, a proposta de Ribbentropp poderia ser expressa do seguinte modo: "Aliem-se conosco contra URSS, desistam do Báltico e ficarão com o Cáucaso, a Ucrania e o pôrto de Odessa em vez de Gdansk", isto é, com o Mar Negro.

(Continua)

SPORT W SKRÓCIE:

★ **Liga parańska:** Atlético - Caramurú 4x1, Ferroviário - Água Verde 1x1, Pontagrossense - Rio Branco 4x1, Coritiba - Cascavel 1x0, União - Londrina 3x1, Maringá - Nacional 6x0, Paranavaí - Mourãoense 3x1, Cambé - Jandaia 1x1.

★ **Liga paulistańska:** Portuguesa - São Paulo 3x2, Palmeiras - São Bento 3x0, Ferroviária - Santos 4x1, Botafogo - Ponte Preta 3x2, Guarani - Juventus 3x1, Santos - Botafogo 4x0, Corinthians - Paulista 1x0.

★ **Liga rioska:** Vasco - Bangú 1x0, Fluminense - Portuguesa 1x1, América - Olaria 0x0, São Cristóvão - Bomsucesso 0x0.

★ **Liga gauszowska:** Pelotas - Flamengo 2x2, Sta. Cruz - Rio Grande 3x1, Novo Hamburgo - Farroupilha 1x0, Guarani - Gaucho 1x0, Cruzeiro - Tamoio 2x0, Juventude - 14 de Julho 4x2, São José - Almoré 2x1.

★ **Puchar Belo Horizonte:** Cruzeiro - Atlético 0x0. Mecz towarzyski: Flamengo - Corinthians 3x1.

★ **Puchar Libertadores da América:** Deportivo Italia - Fluminense 1x0, Palmeiras - Galicia 3x0, Universitário - Rosário Central 3x2, Sporting - Boca Juniors 2x0.

Śp. Jan Baran

Dnia 27 lutego br. zmarł w Kurytybie po dłuższej chorobie śp. Jan Baran, licząc 44 lat życia. Urodził się on w Polsce, będąc synem Franciszka i Katarzyny, zamieszkałych w Kurytybie. Przybył do Brazylii po drugiej wojnie światowej. Wkrótce znalazł zajęcie w stanowym departamencie wody i kanalizacji, trwając w pracy na tym sektorze aż do swego zgonu. Pozostawił w żałobie żonę Jadwigę oraz troje małoletnich dzieci: Edward, Krystyna i Janina.

Niech odpoczywa w Panu!

Warsztat mechaniczny

MIECZYSŁAW WŁODARCZYK

Specjalista do naprawy traktorów "URSUS". Naprawa narzędzi i maszyn rolniczych. Sprzedaż i kupno wszelkich maszyn i motorów.

Adres: Rua Ten. Francisco Ferreira de Souza — Nr. 650, Caixa P. 2890.

Vila Hauer — Curitiba.

PACZKI DO POLSKI
Albo do ROSJI
PRZEZ
PEKAO - WARSZAWA
ALBO
V/O. VNESHPOSYLTORG
MOSKWA
ALBO
TAZAB & Co., Ltd., LONDON
"AHAT" - Desp. e Represent. Ltda.,
S. Paulo
Praça João Mendes, 42 — 10.º andar — Conj. 104
Caixa Postal, 3950 — Telefone: 36-5288

Compro Ações

Compro Ações da Willys, Arno, Estrêla, Artex, Móveis Cimo, Ipiranga, etc.

Cartas ao sr. Elisiário Boeira, Caixa Postal, 2.130, ou pessoalmente à Rua Albano Reis, 1.119 (Bom Retiro), ou ainda, pelo telefone: 23-0089. Pago no ato.

AUMENTE
SUA COLHEITA COM
ENVY
ADUBO LÍQUIDO CONCENTRADO
DISTRIBUIDOR EXCLUSIVO PARA TODO O BRASIL
Boutin
ADUBOS BOUTIN LTDA.
Avenida Pres. Afonso Camargo, 155 - Fone 4-1296 - Caixa Postal 1130
L/CLAM PR.

ROMAN WACHOWICZ

Strzępy Historyczne

Po miastach i miasteczkach, na placach i alejach zbierano się na wiece, ćwiczenia i odprawy. Bito w bębny, trąbiono fanfary, wykrzykiwano anuć. Z zakasanymi rękawami odbywano ćwiczenia bojowe; noszono partyjny sztandar.

Pewnej nocy na placu Tiradentes w Kurytybie o późnej godzinie, zebrało się na odprawę około 300 oszukiwanych ofiar. Stali wyprężeni z wyciągniętą ręką i składali przysięgę na wierność sztandarowi partyjnemu, na którym widniała stylizowana swastyka. W obserwującym tłumie słychać było pomruki niezadowolenia i protesty: gdzie jest rząd, aby na coś podobnego pozwalał?

Getulio Vargas umiał czekać, dawał czas, aby potwór wysunął wyraźnie swoje macki; nawet zdawało się, że odnosił się przychylnie do tego ruchu głoszonego przez partię Zielonych Koszul. Grozili oni publicznie: "Kto jeszcze nie wstąpił w nasze szeregi, niech wstąpi dziś, bo jutro będzie za późno"!

Łatwo było domyśleć się, że to nie była praca dla dobra kraju, ale wyraźne przygotowanie terenu na desant obcej potęgi. Tym bardziej integraliści budzili niepokój, bo zwolennicy "Zielonych Koszul" składali się z elementu pochodzenia niemieckiego. Po Niemcach drugie miejsce w integralizmie zajmowali Włosi. Polaków wśród integralistów prawie nie było. Wywrotowcom chodziło o to, by wywołać wrzawę, zaimponować ilością członków, przerazić opornych i przemocą ubrać ożół na zielono by wszyscy szli z nimi.

Nie brakło hasła, że "marynarka i wojsko jest z nami". Grupy aktywistów wypadały na kolonie i na festynach, a przeważnie w szkołach i towarzystwach prywatnych uporczywie agitowały. Głoszono płomienne mowy, wyolbrzymiano braki, po czym otwierano księgę i podstępnie zbierano podpisy pod pretekstem, że to jest prośba do rządu o lepsze nasiona dla rolników. Gdy nauczyciel odradzał podpisywania, grożono mu utratą posady. Polacy mieli wrodzony wstręt do akcji wywrotowej, tym bardziej, że ze stylu propagandy domyślano się od razu, iż pod "zieloną koszulą kryje się "V komumna".

Polacy stawiali zdecydowany opór i nie przebierali środków w zwalczaniu antagonistów. Podczas dyskusji, kiedy Niemcy odgrażali się, że wstąpienie do Integralizmu jest ważne tylko przed wygraną, bo po wygranej będzie za późno, a za oporność będziecie ciągnąć pługi pod naszą komendą, dochodziło do zakładania się, plucia sobie w twarz tej stronie, która przegra. (Zakład taki zrobili przy licznych świadkach Aleksander Sieradzki i Karol Ling w Itałópolis). Do tego stopnia ogarnął szowinizm integralistów, że już wyznaczali termin wpisywania się do partii.

Itałópolis posiadało także siedzibę zielonych zacietrzewieńców z oznakami stylizowanej swastyki. W odległości około 5 km było osiedle Alto Paraguaçu, które liczyło około 60 rodzin polskich, wrogo usposobionych do akcji wywrotowców. Pewnego wieczoru aktywiści najechali zbrojnie sklep Wincentego Zawadniaka. Wincenty przedstawiał redutę oporu i gdyby on uległ, uległoby i wielu mieszkańców tego osiedla. Ostrzeżony kupiec uzbroił się i zaprosił do pomocy Sieradzkiego, Pasternaka i Smogorzewskiego. Na zamach — Polacy odpowiedzieli zamachem i wobec równej postawy — do bójki nie doszło. Zrównoważone siły obsypały się gradem obelg. Tam po raz pierwszy usłyszeli przetłumaczone przysłowie: "Tak świat światem, nie będzie Niemiec Polakowi bratem". Jeden z inteligentnych Niemców przyznawał się, że tego przysłowia nigdy nie słyszał i dopiero teraz zrozumiał, dlaczego Polacy nie ufają Niemcom.

(C. d. n)

KSIĘŻA POLSCY W BRAZYLII

KS. KUCZEWSKI WOJCIECH 1877 — 1950

Ujrzał światło dzienne w Kosiorkach koło Białegostoku, 26 października 1877 r. z rodziców: Antoniego i Tekli Gołombiewskiej. Pociągnięty wiadomościami o nowym Towarzystwie salezjańskim, w wieku 13 lat, opuścił strony ojczyste i po przezwyciężeniu trudności granicznych, znalazł się w 1897 r. we Włoszech, w Valsalice, rozpoczynając nowicjat. Ks. Rua, przełożony generalny po ks. Jan Bosko, wraz z innymi klerykami przeznaczył ks. Kuczewskiego do Brazylii, domu w Niteroi, założonego w 1883 r. kolegium Santa Rosa.

Po opanowaniu języka portugalskiego, ks. Kuczewski został asystentem młodzieży w kolegium, a równocześnie przygotowywał się do kapłaństwa, które otrzymał 13 czerwca 1908 roku.

Po święceniach pozostał długie lata w Niterói jako asystent, profesor, ceniony wychowawca i kierownik młodzieżowy.

W 1921 roku przeniesiony został ks. Kuczewski do Lorena, do scholastyków.

W 1923 roku towarzyszył pierwszej grupie teologów, 12 studentów, których Inspektorat wysłał do Turynu na studia. Wykorzystał sposobność i odwiedził swoją rodzinę w Polsce; po czym powrócił do Brazylii, Lorena.

W 1925 roku poświęceniem powołało ks. Kuczewskiego do Rio Grande a później do Bagé. Tutaj ks. Kuczewski oddał się opiece licznej Polonii ,pracującej w porcie, we fabrykach i skupiających się w Tow. "Orła Białego".

W 1929 roku ks. Kuczewski powrócił na stałe do Polski, otrzymując przeznaczenie do Wilna, jako katecheta, dyrektor. Później do Regionów i Warszawy, gdzie w okresie wojny został uwięziony.

Z powodu stosunków okupacyjnych, wszelka praca duszpasterska została sparaliżowana przy kościele Serca Pana Jezusa. Po Powstaniu Warszawskim ks. Kuczewski znalazł miejsce w Supraślu, gdzie przeszedł okres długiej choroby, która go przygotowała do wieczności. Zaopatrzony św. sakramentami zasnął w Panu 7 marca 1950 roku.

Z okazji uroczystości poświęcenia pierwszego sztandaru polskiego w Rio de Janeiro przez Komitet Obrony Narodowej wraz z ks. Kulczyckim wziął udział w manifestacji nawiązania stosunków między Polską a Brazylią. (Kal. Polski w Brazylii 1918 r.).

Ks. Kuczewski posiadał zmysł administracyjny, praktyczny w życiu i w oparciu o głębię i bogactwo duchowego urobienia, pozostał wiernym synem Dom Bosko. Został pochowany w grobowcu rodzinnym w Goniądzu.

KS. JAN PITOŃ, CM.

(C. d. n)

WALNE ZEBRANIE GFPP

Dnia 21 marca br. odbędzie się w Tow. Tadeusz Kościuszko Wale Zebranie Polskiej Grupy Folkloru w Paranie. Rozpoczęły się także normalne próby śpiewu, orkiestry i tańców, Wszystkich członków uprasza o punktualne przybycie na próby — Zarząd.

NOVA FASE POLÍTICA

A partir de segunda-feira, o Brasil iniciou uma nova fase política, com a posse de 22 governadores estaduais, identificados com o govêrno da revolução. Todo o Brasil sabe que o Presidente da República tem uma série de metas a cumprir. Isso exige que haja integração de todos poderes, inclusive, o dos executivos estaduais.

No Paraná, com a transmissão do govêrno Paulo Pimentel ao sr. Harôldo Leon Peres um nôvo período administrativo poderá trazer múltiplas e promissoras realizações.

As razões que levam a estas previsões, primeiramente, é a maioria de componentes do poder legislativo, não existindo, em segundo lugar, convulsões políticas.

Começa, o nôvo governador a dirigir os destinos do Estado com potencialidades a serem desenvolvidas visando a paz política, desenvolvimento econômico e o bem comum de 7 milhões de paranaenses.

POSSE

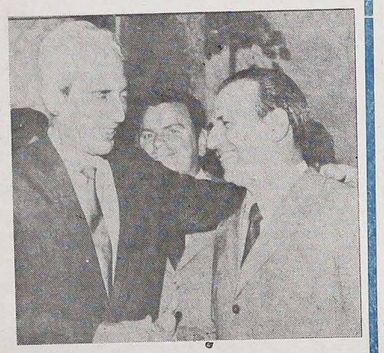

Os senhores Harôldo Leon Peres, governador e Pedro Viriato Parigot de Souza, vice-governador, respectivamente, foram empossados nos respectivos cargos, às 15 horas do dia 15 p.p. em ato solene na Assembléia Legislativa do Estado. A solenidade foi presidida pelo sr. Wilson Fortes, Presidente da Assembléia dirigindo a assinatura e prestação do compromisso dos novos mandatários paranaenses. Altas autoridades civis, militares e eclesiásticas prestigiaram o acontecimento.

OTIMISMO

Usando da palavra, o sr. Paulo Pimentel transmitiu uma mensagem no futuro do Estado, relatando as realizações do seu govêrno.

Em resposta, o sr. Harôldo Leon Peres ,disse, de maneira suscinta, acreditando na transformação do Estado capaz de acompanhar o rítmo de desenvolvimento do País.

NOMEAÇÕES

Terminados os atos protocolares, o sr. Haroldo Leon Peres, no seu primeiro dia de Govêrno, nomeou seus auxiliares administrativos, Secretários de Estado. À noite, o governador foi homenageado com um jantar no Clube Curitibano.

OS GOVERNADORES DOS 22 ESTADOS

PARÁ — Fernando Guilhon; MARANHÃO — Pedro Neiva; PIAUÍ — Alberto Tavares da Silva; CEARÁ — César Cals; R. G. do Norte — Cortez Pereira; PARAIBA — Ernani Sátiro; PERNAMBUCO — Eraldo Gueiros; ALAGOAS — Afrânio Lages; SERGIPE — Paulo Barreto; BAHIA — Antônio Carlos Magalhães; ESPÍRITO SANTO — Artur Gerhardt dos Santos; RIO DE JANEIRO — Raimundo Padilha; GUANABARA — Chagas Freitas; MINAS GERAIS — Rondon Pacheco; GOIÁS — Leonino Ramos Caiado; SÃO PAULO — Laudo Natel; PARANÁ — Harôldo Leon Peres; SANTA CATARINA — Colombo Sales; R. G. do Sul — Euclides Triches. ACRE — Vanderlei Dantas; AMAZONAS — João Valter de Andrade.

Paulo VI revaloriza a penitência

Paulo VI em audiência pública, tomou por tema a Quaresma.

Fazer o balanço das nossas recordações é uma experiência amarga. E torna-se ainda mais amarga e desesperada, se esta investigação tem por objeto o que nos circunda externamente: pessoas e coisas, porque adverte a solidão glacial do nosso "eu". A relação que nos liga ao que existe fora de nós revela o seu caráter inexoràvelmente precário. É inútil, e talvez insensato, para ter a segurança da nossa existência, agarrarmo-nos ao que possuimos, conhecemos, amamos e chamamos nosso. (Cfr. Lc. 12, 15).

O que nos resta, então? A alma, isto é, a nossa pessoa, a nossa vida interior. Mas, a este respeito também há muita obscuridade. O que somos nós? Que permanece de nós mesmos? O que é a morte? É o vácuo, o oceano do nada ou a misteriosa sobrevivência do núcleo central do nosso ser, a alma?

DESVALORIZAÇÃO

Nesta altura, vêm-nos à mente as palavras do Senhor: "De que servirá ao homem ganhar o mundo inteiro, se vier a perder a sua alma? Ou que dará o homem em troca da sua alma?" (Mt. 16, 26).

Estas palavras fazem-nos refletir sôbre a desvalorização de tôdas as coisas, no juízo cristão sôbre a nossa vida. É uma reflexão que enche as páginas do Evangelho, as das pregações e dos tratados de espiritualidade, as das vidas dos Santos e dos exercícios espirituais, a tal ponto que é possível, a quem considera o cristianismo só nalguns dos seus aspectos particulares, acusá-lo como inimigo dos valores temporais, incapaz de apreciar a vida presente. O Concílio, porém, corrigiu esta visão limitada e reconheceu os aspectos que tornam dignos de estima os bens da criação, da natureza, da obra humana e do mundo presente (Cfr. **Apostolicam, Actuositatem, 7; Gaudium et Spes,** 69; **Lumen Gentium,** 36).

OTIMISMO

O cristianismo não é pessimista. A obra de Deus e, a nível muito inferior, a obra do homem são objeto de grande interêsse na apreciação cristã. Mas, quando a vida do homem se considera na sua dupla perspectiva final e finalística, ou seja, como comensurada pelo tempo e também pelo critério moral, então, por um lado, é reduzida a cinzas, isto é, destinada à morte, e, por outro lado, é revalorizada no seu ser espiritual e no seu destino imortal, quer dizer, levada a escolher, no tempo presente o futuro que lhe será reservado depois da morte.

Esta concepção da vida humana não está, certamente, na moda. Hoje, tudo conspira para nos levar esquecê-la. Vive-se com uma certa mentalidade inteiramente voltada para o momento atual, como se este fosse permanente e não viesse, por fatalidade, a ser superado pelo momento sucessivo; e, muitas vezes, pretende subtrair-se à responsabilidade de um critério moral e de um juízo final. Vive-se, dêste modo, numa dupla ilusão, como se fôssemos nós os donos do tempo e pudéssemos viver num indiferentismo moral, sem deveres fundados numa norma extrínseca ao nosso arbítrio e ao nosso livre conhecimento.

Conhecemos em parte os efeitos práticos e sociais desta maneira de viver às cégas, como se tivéssemos sido exonerados do desígnio real e moral, em que inexoràvelmente está inserida a nossa vida. E, como habitualmente temos tendência a dar uma importância soberana aos bens temporais, nos quais vive a nossa existência terrena, a Igreja, então, chama-nos à realidade: "memento", procede com prudência, sê vigilante, verifica a direção do teu caminho! Ela diz-nos tudo isto com êste rito da imposição das cinzas, que é grave e lúgubre, se quiserdes, mas salutar, e, no fundo, otimista, porque nos abre os olhos para a nossa mísera condição de seres mortais, condição miserável, porque somos pecadores, ou seja, porque estamos mortos, em relação à verdadeira vida, que sòmente nos é dada pela comunhão com Deus, único, sumo e misericordioso princípio de vida. Dêste modo, a Igreja adverte-nos que temos necessidade de salvação e, depois, indica-nos imediatamente que a encontraremos em Cristo.

TRANSFORMAÇÃO

É esta a razão por que se torna muito precioso este tempo, que, precisamente, estamos para iniciar, o **tempo aceitável, o tempo próprio** (Cfr. 2 Cor. 6,2). Porque motivo? Por causa da **metanoia,** ou seja, por causa da reflexão, do arredimento da penitência. A liturgia da Igreja convida-nos a ela, assim como o rito austero da imposição das cinzas.

Como se sabe, este rito é muito antigo. Tem origens bíblicas e evangélicas (Cfr. Mc. 4, 39; Mt. 11, 21) e foi incluído na história da liturgia, desde os inícios do cristianismo (Cfr. DACL — 2, 2 — Cabrol, 2134 ss; 3040, ss). E devemos crer que, se este rito for celebrado com sentimento humilde e sincero de adesão à veneranda tradição eclesiástica, ainda terá, para nós, a mesma eficácia que teve para tantas gerações de cristãos nos séculos passados, a de fazer surgir das cinzas extintas da penitência, símbolo da nossa mortalidade e da condenação dos nossos pecados, a nova centelha da esperança e da vida, que o Cristo pascal renova no mundo. Que a Nossa Bênção Apostólica possa obter tão grande graça.

Catequese, a redenção da Igreja no Brasil

Um domingo destes surpreendemos num dos confins da cidade, um grupo de irmãs ensinando catecismo. No intervalo ou recreio da aula dominical as crianças se entretinham nos habituais jogos e parlendas, em plena rua e sob a vigilância das religiosas.

A cena não é, felizmente, inusitada. No seu colorido e alacridade pode-se pressentir algo do futuro da Igreja no Brasil. Porque é nesse plano, no plano elementar da catequese, que aquele futuro se decide. No entanto, devemos reconhecer que em muitas, áreas, inclusive em alguns colégios católicos, a catequese foi abandonada, em nome de uma autonomia e de uma opção que, evidentemente, crianças e adolescentes não podem fazer.

Digna de todo o respeito a atitude de religiosos (as) e mestres que em nome da liberdade de consciência e de uma livre escolha, esperam do tempo a maturação de uma fé adulta. Não é outra a atitude de muitos pais, ao deixarem para o filho "adulto" a escolha.

Bela teoria, que a prática desmente. Justamente porque vivemos em um mundo secularizado e pluralista (pluralismo significa convivência de contrários, o que não é, bem exato nos regimes totalitários ou simplesmente fortes), a criança e o adolescente têm de ser melhor preparados para a Fé e para a Vida.

Ser criança ou adolescente hoje não é brincadeira. É muito fácil para os adultos imobilizados no tempo criticar os cabeludos, a minissaia o namôro escandaloso etc., Mas eles se esquecem que os tempos mudaram e que as pressões são outras, extremamente socializantes ou massificantes, enquanto a natureza humana não mudou. Então faz-se necessária, sem imposições autoritárias, que de resto não são geralmente aceitas, a **formação.**

Nem esqueçamos que de tôdas as fôrças em jôgo na sociedade em transição do presente, a religião, poder, desarmado, é a mais débil. Fácil atribuir-lhe, como está acontecendo com a Igreja no Brasil, culpa, por todos os males. Ou mais fácil ainda, como também é comum entre nós, transferir-lhe responsabilidades.

Muitos pais costumam matricular seus rebentos em colégios católicos, para que estes cuidem de tudo aquilo que na verdade começa em casa. Legítimo, porém, que os pais esperem desses colégios um mínimo da já referida formação.

Além disso, a lei assegura, o ensino religioso na escola pública, dilatando e democratizando o seu campo. Com a expansão do ensino público, os quadros para êste tipo de catequese minguaram, uma vez que não se pode contar com a boa vontade da maioria do professorado "católico". O fenômeno da explosão populacional e das migrações internas deixa a descoberto áreas imensas. No fundo, nem Estado, nem igrejas têm meios de acompanhá-lo, mas, infelizmente, a nossa medíocre televisão os tem.

Algumas irmãzinhas ensinando catecismo nos arrabaldes parecem haver entendido o desafio, cujos reflexos ferem ainda o problema vocacional religioso. O que não dispensa um esforço para acionar o ensino religioso na escola pública ou ao menos fazer sentir às autoridades educacionais que o terreno não está abandonado. Elas são também responsáveis, embora comumente prefiram fugir à responsabilidade.

Por último notemos que para alcançar o ideal, nesse e em outros campos, muitas reformas precisam ser feitas, tornando-se realmente cristãs as estruturas sociais e econômicas. E se a catequese no passado, em nosso País, não foi primeiramente um êxito brilhante de qualquer modo nos deu uma substância cristã. Substância, contudo, ameaçada pela generalizada crise contemporânea — inclusive pela crise **da religião** (e não só da Igreja Católica) — a pedir a todos êles olhos para ver atuação para o problema da catequese. Em outras palavras: catequemos pelo princípio e não pelo fim, pois aí será tarde. Ou como diria Monte Alverne, muito tarde.

SUPREMA ARTE

ao pintor polonês Josef Dakiniewicz

Eu que ví e aprecio os quadros belos,
E o imagino a pintar bosques e prados,
Vejo-o criar efeitos sublimados
Na palheta febril de tons singelos.

Por isso, me extasio a contemplar aquêla
Figura gentil de temas matizados.
Sempre a pintar assuntos delicados
Em telas várias, cada qual mais bela.

Mas, quando em breve chegar a Primavêra
Dando as flores e aos ramos a quimera,
Numa casta e feliz transformação...

Que êsse grande artista, complacente
Possa de novo ressurgir dolente
Numa terna e vivaz inspiração.

HUGO DINIZ

Pelotas. RGS. Fevereiro de 1971

REV.PE. JOSÉ WOJNAR
A-C. C.BYSTRONSKI
DOM FELICIANO - RS

LUD
NAJWIĘKSZY TYGODNIK POLSKI W AMER. POŁUDN. — ZAŁOŻONY W 1920 ROKU
"LUD" ("O POVO") O MAIOR JORNAL POLONÊS DA AMÉR. LATINA — FUNDADO EM 1920
KURYTYBA — 24 marca (março) — 1971 — Nr 3210 — (12/71)

KRYZYS W TURCJI

Cały świat zachodni interesuje się żywo ciężką sytuacją wewnętrzną Turcji. Tak jak Izrael otoczony jest państwami arabskimi, znajdującymi się w większości wypadków pod wpływami Związku Sowieckiego, tak i Turcja stanowi niby wyspę otoczoną państwami socjalistycznymi. A przecież Turcja jest bardzo ważnym ogniwem pomiędzy Paktem Atlantyckim a Paktem wschodnim — CENTO.

Ponadto Turcja posiada pod swą pieczą dwie bardzo ważne cieśniny: Dardanele i Bosfor, łączące Morze Czarne z Morzem Śródziemnym. Przez te cieśniny sowiecka flota wojenna może się przedostać z jednego morza na drugie. Od Turcji więc, wiernej sojuszniczki Zachodu, zależy równowaga sił na Wschodzie, tym więcej, że tam właśnie dwa mocarstwa USA i ZSRR rozwijają aktywną działalność, by nie dopuścić do wznowienia konfliktu między Izraelem a państwami arabskimi. Zaognienie bowiem sytuacji na Bliskim Wschodzie mogłoby wciągnąć owe dwa mocarstwa do akcji zbrojnej.

Naczelne dowództwo sił tureckich, choć spowodowało ustąpienie rządu premiera Sulejmana Demirel, nie miało zamiaru objąć władzę w kraju. Najlepszym dowodem tego było wydalenie z armii kilku wyższych i kilkudziesięciu niższych oficerów, którzy się nosili z tym planem.

Zmiana gabinetu miała na celu obranie ludzi energicznych, pełnych inicjatywy, by położyli kres ustawicznym zaburzeniom jakie ostatnio miały miejsce w Turcji, a także ludzi lojalnych wobec NATO — sprzymierzeńca Turcji.

Nowym premierem został profesor prawa Nihat Erim, człowiek cieszący się wielką popularnością w kraju jako polityk oraz oddany sympatyk USA. Obiecał on przeprowadzić reformy ekonomiczno-społeczne w Turcji.

Ostrzeżenie dla rolników

Oprócz zarazy kawy (rdzy) niszczącej liczne fazendy w Minas i São Paulo, nowy wróg rolników pojawił się w formie zarazy kukurydzy. Chodzi tu o zarazę nazwaną "Helminthosporium" albo "Texas", która dostawszy się do liści kukurydzy, przechodzi do ziaren powodując ich gnicie. Zaraza ta daje się już we znaki na wielkich połaciach ziemi obsianych kukurydzą w stanach São Paulo, Minas, Goiás, Mato Grosso i w Paranie, czyniąc wielkie szczególnie szkody wśród kukurydzy skrzyżowanej (hibrido).

Zaraza powyższa była prawdziwą plagą w Stanach Zjednoczonych w roku ubiegłym, zmuszając tamtejsze władze do importowania wielkiej ilości kukurydzy skrzyżowanej, by odpowiedzieć na ogromne zapotrzebowanie tego produktu w USA. Ciekawym faktem jest to, że zaraza "Helminthosporium" atakuje przede wszystkim kukurydzę hibrido płci męskiej, której uprawa cieszyła się bardzo wielką wydajnością i przynosiła poważne zyski jej producentom.

Paulistański Sekretariat Rolnictwa, najbardziej aktywny i stojący zawsze na czele nowoczesnej techniki w rolnictwie, nakazał hodowlę nasion nowych typów, nie pochodzących z "milho hibrido" płci męskiej. Sekretariat ten ma już do sprzedania nasiona kukurydzy wolne od zarazy, niestety w ilości ograniczonej. Równocześnie czyni się naglace badania, by stawić czoło powyższej zarazie wśród łanów kukurydzy.

XXIV Kongres partii sowieckiej

Dnia 30 marca br. odbędzie się w Moskwie XXIX Kongres sowieckiej partii komunistycznej. Zachodnie koła polityczne robią na ten temat różne przypuszczenia, m. in., że Kongres ten potępi wszelki rewizjonizm, nawróci formalnie do prawowiernego leninizmu i nałoży całkowitą kontrolę partii na wszystkie sektory życia narodowego.

Dziennik sowiecki "Kommunist", nadający teoretyczny kierunek partii, już w listopadzie zapowiedział, że walka z wszelką formą rewizjonizmu jest świętym obowiązkiem każdego prawomyślnego marksisty. Przestrzegł on także pisarzy sowieckich, którzy zwracają zbytnio swe myśli na Zachód, iż jedynie filozofia Marksa i Lenina daje naukowe odpowiedzi na najwyższe zagadnienia czasów dzisiejszych.

Również i reforma ekonomiczna w stylu prof. Libermana, polegająca na udziale robotników w zyskach przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych — będzie potępiona. Reforma ta nigdy nie weszła całkowicie w życie w fabrykach sowieckich, ponieważ władze robiły wszystko, by zredukować ją do minimum. Obecnie utworzono w Moskwie Administracyjny Instytut Przedsiębiorstw, w którym naucza się nowoczesnej techniki w administracji oraz praktycznego obchodzenia się z komputerami.

Istnieje nadto tendencja w łonie partii, by złożyć na barki ministerstw bezpośrednią odpowiedzialność za produkcję przemysłową. Rząd sowiecki zaś przy pomocy komputerów kontrolowałby każdy sektor przemysłu. Nie należy także przeoczyć innej tendencji, mianowicie — wzrost "kultu" Breżniewa, którego nazwisko pojawia się coraz częściej na łamach gazet. Dwa tomy przemówień i referatów Breżniewa ukazały się już w druku, a pismo "Ogoniok" wyraża pochwalne hymny o talentach Breżniewa jako filozofa i dowódcy wojskowego (podczas II wojny).

JEDYNA SŁABOŚĆ S. PAULO

Najwpływowszy dziennik sanpaulistański "O Estado", nawiązując do objęcia władzy przez 22 nowych gubernatorów różnych stanów, analizuje pozycję tego stanu w polityce krajowej. Stwierdza on, że jeśli São Paulo przoduje Krajowi na terenie ekonomicznym i społecznym, na polu politycznym znajduje się w ogonku.

Stan ten posiadał kilku wybitnych administratorów, jak np. Pretses Maia, Carvalho Pinto, brygadier Faria Lima, Abreu Sodré, od czasów jednak gubernatora Janio Quadros stan paulistański nie miał wybitnego polityka. Stąd São Paulo przestał odgrywać przoduiącą rolę na arenie politycznej Kraju, na jaką w pełni zasługuje.

Nominacja gubernatorów przez p. Prezydenta i ich zatwierdzenie przez stanowe Izby Ustawodawcze nie sprzyja stanowi paulistańskiemu. Nowy gubernator będzie z pewnością dobrym administratorem, lecz nie nadzwyczajnym politykiem.

Żyjemy w czasach, podkreśla dziennik, w których na nadrzędne stanowiska w Kraju szuka się wybitnych techników, by byli dobrymi administratorami i rządcami. Mniej się zważa na ich zmysł polityczny. A jednak dla stanu São Paulo bardzo potrzebny jest i dobry administrator i dobry polityk, by stał się liderem stanowego życia politycznego. Mając zaś za sobą zjednoczone siły stanu, może osiągnąć większe wpływy i prestiż w całym Kraju.

Na takiego polityka czeka od lat stan São Paulo, kończy dziennik — tym bardziej, że stan ten — na przełomie dziejów Brazylii — zawsze występował pierwszy jako obrońca idei i wartości, które miały decydować o charakterze politycznym całego państwa. Jedyną więc słabością stanu São Paulo jest brak prestiżu i wpływu na arenie życia politycznego w Kraju.

Na Bliskim Wschodzie bez zmian

(Mapka zapożyczona od "O Estado" — przyp. Redakcji).

Organização Nações Unidas, por meio de seu representante — Jarringa dala Israelowi do zrozumienia, że Izrael musi się zgodzić na opuszczenie obszarów arabskich zajętych w czasie 6-dniowej wojny, jeśli chce naprawdę osiągnąć pokój. Tego samego wymagają od Izraela państwa arabskie. Na te wszystkie żądania , Izrael odpowiadał, że może jedynie zgodzić się na ustąpienie z części obszarów zajętych, lecz nigdy ze wszystkich.

Stany Zjednoczone zmieniły swą dotychczasową politykę wobec Izraela. Przez usta swego sekretarza stanu — Williama Rogers USA domagają się również, by Izrael wycofał się ze wszystkich obszarów zajętych na Arabach przyjmując rezolucję Światowej Rady Bezpieczeństwa ONZ z 1967 r. Rogers podkreślił, że w zamian za wycofanie Izraela z terenów zajętych, wielka czwórka gwarantowałaby granice państwa izraelskiego, a Stany Zjednoczone zobowiązałyby się dać stałą asysdencję wojskową Izraelowi.

Tymczasem rząd Izraela nie chce słyszeć o opuszczeniu wszystkich zajętych od Arabów obszarach. Chodzi tu zwłaszcza o półwysep Synaju leżący pomiędzy państwem Izraela a Egiptem, zachodni rejon Palestyny oraz część terytorium Syrii. Izrael uważa za punkty strategiczne półwysep Synaju oraz zachodnią Palestynę. Najlepszą gwarancją dla granic Izraela — według gen. Dayana — jest silna armia izraelska, a nie pakty z wielką czwórką, czy też obecność oddziałów bezpieczeństwa ofiarowanych przez ONZ.

Stąd wynika, że izraelski punkt widzenia w sprawie granic sprzeciwia się frontalnie opinii ONZ, Arabom i samych Stanów Zjednoczonych. Tym samym rozejm na Bliskim Wschodzie skończyć się może w każdej chwili.

BERLIN — Partia Socjalno - Demokratyczna kanclerza Brandta wygrała wybory municypalne w Berlinie zachodnim, mając poparcie Partii Liberalnej, która również wzmocniła swą pozycję w samorządzie miejskim.

SAIGON — Oddziały południowo-wietnamskie wycofały się ze swych pozycji w Laosie, z powodu nazbyt silnego ognia pocisków rakietowych, artylerii oraz licznych tanków północno-wietnamskich. W rezultacie, ofensywa w Laosie nie przyniosła pożądanych rezultatów.

RIO — 31 biskupów reprezentujących 14 państw Ameryki Łacińskiej (CELAM) odbyło spotkanie w Rio, omawiając problemy zagadnień pastoralnych. Prezes CELAMU — D. Avelar Brandão Vilela, arcybiskup z Terezina, oświadczył m. in., że dialog Kościoła z władzami Brazylii znajduje się na dobrej drodze.

BRASILIA — W pierwszych dniach maja br. kanclerz brazylijski Mario Gibson Barbosa złoży wizytę oficjalną władzom Paragwaju, na specjalne zaproszenie prezydenta Stroessnera. Wizyta ta będzie wyrazem wielce przyjaznych stosunków jakie łączą obydwa państwa.

LA PAZ — Sensacyjną wiadomość zamieścił dziennik boliwijski "Hoy", którego właściciel Aleksander Alfredo Jordan zginął ostatnio w zamachu bombowym, mianowicie, że były prezydent Boliwii gen. René Barrientos nie zginął w wypadku z helikopterem, lecz został zestrzelony na rozkaz gen. Ovando Candia, zamieszanego w aferę handlu z bronią z Izraelem.

PARYŻ — W wyborach municypalnych w całej Francji, prezydent Pompidou odniósł wielkie zwycięstwo, gdy kandydaci — degaulíści otrzymali 53 procent głosów od wyborców. Z drugiej strony 34 procent wyborców powstrzymało się od głosowania.

BUENOS AIRES — Naczelne dowództwo armii argentyńskiej odsunęło od władzy prezydenta Roberto Levingstone. Główną przyczyną tego kroku była dymisja udzielona przez prezydenta naczelnemu dowódcy armii — gen. Alejandro Lanusse.

SÃO PAULO — Paulistańskie przedsiębiorstwo automobilowe "Volkswagen" ma wypuścić na rynek 3 nowe modele samochodu osobowego: "TL - 1.600" o 4 drzwiach, zmieniona karoseria "Varianta" oraz samochód sportowy typu "Karman-Ghia".

KURYTYBA — Minister Skarbu Delfim Neto wziął udział w objęciu parańskiego Sekretariatu Skarbu przez Lineo Kluppel, byłego ucznia ministra, gdy ten był profesorem ekonomii na uniwersytecie paulistańskim. Delfim Neto pokłada wielką ufność w zdolności finansowe nowego sekretarza.

LIMA — Obsunięcie olbrzymiej skały, do jeziora Yanauhuin w Peru, wywołane trzęsieniem ziemi, spowodowały utworzenie się gigantycznych fal, które zalały mieszkania górników w centralnej części tego kraju. W odmętach wodnych miało zginąć około 800 osób.

BRASILIA — Centralny Bank Brazylii poinformował o nowej zwyżce dolara mającego obecnie wartość 5,08 kruzeirów przy kupnie i 5,11 kruzeira przy sprzedaży. Tym samym wzrosły podatki przy eksporcie kawy za granicę.

MEKSYK — Władze meksykańskie wydaliły z kraju 5 urzędników sowieckiej ambasady w Meksyku, zamieszanych w studenckim ruchu dywersyjnym. Na zarządzenie to wpłynęły zeznania uwięzionych studentów meksykańskich.

BELFAST — Premier Irlandii Półn. James Chichester Clark podał się do dymisji, nie mogąc dać sobie rady z coraz to gwałtowniejszymi starciami między katolikami i protestantami. Prawie 9 tysięcy żołnierzy angielskich z trudnością panuje nad sytuacją w Irlandii.

ARACAJÚ — Zbudowany niedawno próbny szyb naftowy na wybrzeżu stanu Sergipe Caiobá I został opuszczony z powodu zbyt silnej emanacji gazu ziemnego. Jego miejsce zajął inny szyb — Caiobá II, leżący niedaleko od pierwszego.

SÃO PAULO — Stan sanpaulistański otrzyma ważne połączenie drogowe z Paraną w postaci odcinka szosy Itararé — Itapeva liczącego 60 km, którego budowa jest w pełnym toku. Natomiast inny odcinek szosy: Ponta Grossa — Itararé zbudowany w roku ubiegłym został zamknięty z powodu obsunięcia się nasypu w pobliżu Jaguariaiva.

WASZYNGTON — Amerykańskie koła wojskowe podają jako pewną wiadomość, że Chiny komunistyczne starają się o wynajęcie portu na Cejlonie na swą przyszłą bazę wojskową. Port Tricomalee na Cejlonie opuszczony został przez siły angielskie, posiada nowoczesne urządzenia portowe.

MADRYT — Hiszpania i Związek Sowiecki przygotowują się do podpisania umowy handlowej na sumę 30 mln. dolarów rocznie. Dotąd obydwa państwa nie utrzymują stosunków dyplomatycznych zerwanych od czasów hiszpańskiej wojny domowej w 1936 roku.

SÃO PAULO — Ponad 900 tysięcy krzew kawowych dotkniętych zostało zarazą rdzy kawowej w rejonie Ribeirão Preto do którego zalicza się 9 municypiów: Franca, Batatais, Cristais Paulista, Pedregulho, Altonópolis, S. Antônio da Alegria, Jeriquara, Cassia i Carajú. Wśród właścicieli fazend kawowych panuje panika.

W KALEJDOSKOPIE